

Hazırlanmış ve Konfeksiyon Sektörü Açısından

RUSYA FEDERASYONU

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ
AĞUSTOS 2013

2012 TRADEMAP / İTC VE
2013 EKONOMİ BAKANLIĞI BİLGİ SİSTEMİ VERİLERİ
İLE REVİZE EDİLMİŞTİR

Hazırgiyim ve Konfeksiyon Sektörü Açısından RUSYA FEDERASYONU

İÇİNDEKİLER

I. RUSYA FEDERASYONU HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
Giriş	3
Temel Ekonomik Göstergeler	4
Ekonomi	5
Ekonomide Güncel Gelişmeler	6
Rusya Pazar Yapısı ve Tüketim Özellikleri	7
Marka Bilinci	7
Dağıtım Kanalları	8
Tüketici Davranışları	9
Rusya Giyim Pazarı	10
Rusya Giyim Pazarındaki Trendler	12
Lojistik ve Altyapı	14
Rusya İş Kültürünün Temel Noktaları	15
Çalışma Uygulamaları	15
İş İlişkileri	16
İş Uygulamaları	16
İhracatçılar için Pratik Bilgiler ve Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	16
II. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ	18
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat	18
En Çok İhraç Edilen Ürünler	18
En Çok İthal Edilen Ürünler	19
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	19
.....	20
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	20
III. RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ	22
Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti	22
En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler	24
Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri	25
En Çok Hazırgiyim ve Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler	26
Rusya'nın En Çok İthalatını Yaptığı Hazırgiyim ve Konfeksiyon Ürünleri	26
IV. TÜRKİYE – RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ	28
Türkiye - Rusya Federasyonu Genel Dış Ticareti	28
Türkiye – Rusya Federasyonu Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti	34
Türkiye – Rusya Federasyonu Tekstil Dış Ticareti	40
Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Ticaretinde Rusya Federasyonu'nun Yeri	44
V. FAYDALI İRTİBAT BİLGİLERİ	48
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	49

Hazırgiyim ve ve Konfeksiyon Sektörü Açısından RUSYA FEDERASYONU

I. RUSYA FEDERASYONU HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Rusya Federasyonu Türkiye'nin yakın komşularından biridir. Ülke, Karadeniz ve Hazar Denizi'nden Bering Boğazı'na ve Japonya'ya kadar olan 17 milyon kilometre karelik bir coğrafya üzerine yayılmıştır. Rusya Federasyonu, yüzölçümü olarak dünyanın en büyük ülkesi durumunda olup, kuzey yarım kürede 11 saatlik zaman farkına sahip bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu geniş coğrafyada çeşitli yer altı ve yer üstü zenginlikleri bulunmaktadır. Zenginliklerin başında doğal gaz, petrol ve kömür olmak üzere enerji kaynakları ile çeşitli madenler gelmektedir.

Rusya Federasyonu'nda çeşitli ırk, din ve etnik kimliklere mensup 143 milyon civarında bir nüfus mevcuttur. Nüfusun %73 gibi çok yüksek bir oranı şehirlerde yaşamaktadır. Rusya, eğitim düzeyi oldukça yüksek olan ülkelerden biri olarak bilinmektedir. Nüfus anlamında tek bir dezavantajı vardır; o da, nüfus artış hızının negatif olması dolayısıyla, azalan ve yaşlanan bir nüfus yapısı ile karşı karşıya olmasıdır.

Demografik gelişmesi, negatif yönde bir trend sergilemesine rağmen, giderek zenginleşen ve genişleyen orta sınıfı ve tüketici alışkanlıkları yönüyle Batılılaşan bu pazarın gelecekte daha da önemli hale geleceği bir gerçektir. 140 milyon nüfusu ile Rusya'da yaklaşık 76,5 milyon kadın ve 66 milyon erkek nüfusu bulunmaktadır. Yıllardır nüfusta görülen düşüş eğilimi nedeniyle, genç nüfus azalmaktadır. Bunun sonucu olarak da hem iş gücüne katılan nüfus azalmakta, hem de gelecekte sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürmektedir. Dünya hazırgiyim tüketiminin büyük bir kısmını gerçekleştiren kadın nüfusun ülkede fazla olması da, pazarın geleceği ve önemi açısından dikkate alınması gereken belirleyici bir faktördür.

Rusya Federasyonu'nun büyük ticaret merkezleri başta iki büyük kent olan Moskova (13 milyon nüfus) ve Petersburg (5,1 milyon) olmak üzere nüfusu bir milyonu aşan 13 şehirdir. İki büyük kentin yanında Novograd (1,5 milyon), Novoribirsk (1,5 milyon), Yekaterinburg (1,4 milyon) Omsk (1,2 milyon), Kazan, Nizny, Perm, Samara, Ufa ve Chelyabinsk diğer önemli ticaret merkezleridir. Orta sınıfın büyük bir kısmı Moskova ve Petersburg'da yerleşiktir. Son yıllarda Rusya Federasyonu'nda harcanabilir gelir ve tüketimin artması sonucunda tekstil ve hazırgiyim pazarındaki büyüme de devam etmektedir.

Temel Ekonomik Göstergeler

Rusya, zengin petrol ve doğalgaz kaynakları ile dünyanın önemli ekonomileri arasında yer almaktadır. Petrol ve doğalgaz ihracatının yanısıra silah ihracatı da Rusya milli gelirinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Aşağıda verilen temel sosyal ve ekonomik göstergeler, Rusya ekonomisinin gücünü ortaya koymaktadır.

Başkenti	Moskova
Yüzölçümü	17.075.400 km²
Nüfusu	142,8 milyon (2012)
Nüfus Yapısı	0-14 Yaş: % 16 15-64 Yaş: % 71 65 ve üstü: % 13
Para Birimi	Ruble
Kişi Başı GSYİH (s.a.p.)	17.600 \$ (2012)
GSYİH Artış Oranı	% 3,4 (2012)
Sektörlere Göre GSMH	Tarım % 4 Sanayi % 36 Hizmet % 60
İşgücü Sayısı	75,2 milyon
Başlıca İhracat Ürünleri	Petrol, doğal gaz, ağaç ve orman ürünleri, kimyasallar, demir-çelik.
Başlıca İthalat Ürünleri	Makine ve ekipman, taşıt araçları, gıda, hazır giyim, demir-çelik, kimyasal ürünler.
Karayolları	933 bin km
Demiryolları	87,157 km

Ekonomi

1989 yılı sonunda Berlin Duvarı'nın yıkılması ve sosyalist sistemin çöküşe geçmesi ile birlikte, Rusya Federasyonu piyasa ekonomisine yönelmiştir. Kendi içinde önemli direnişlerle karşılaşmasına ve zaman zaman reformların yavaşladığına dair şikayetlere rağmen, geçen yıllarda piyasa ekonomisi alanında büyük mesafeler kaydedilmiştir.

Son yıllarda dünya hammadde ve enerji fiyatlarındaki hızlı artışlar, Rusya Federasyonu'nun ekonomik ve sosyal gelişmesine büyük bir katkı sağlamıştır. Ülkenin Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) hızla artmaktadır. Buna bağlı olarak kişi başına harcanabilir gelir, reel ücretler ve tüketim de hızla artmaktadır. Öte yandan, ülkede bir çok alanda yapılan iç üretim kalite ve miktar olarak genel tüketimi karşılayamadığı için, ithalat hızlı bir şekilde artmaktadır.

Rus hükümeti, ülkenin doğal kaynak ihraç ederek gelişmesini sürdürmeyeceğinin bilincinde olarak, sanayileşme politikaları oluşturmaya gayret etmektedir. Öncelikle yurt içindeki talebin karşılanması, akabinde ise Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve diğer ülkelere yönelik ihracatın artırılması amacına dönük olarak üretim yapacak sanayi tesisleri için yabancı sermaye dahil çeşitli unsurları harekete geçirme gayretindedir.

Gümrüklerde yaşanan sorunlar ve yüksek vergiler, iç piyasadaki talebi karşılamak üzere yerli üretimi teşvik eder mahiyettedir. Talep, ekonomik gelişmeye paralel olarak canlılığını korumakta ve üretimi yönlendirmektedir.

İstatistiki anlamda Rusya Federasyonu hala "geçiş ekonomisi" özelliğini korumaktadır. Hem Rusya Federasyonu'nda, hem de Rusya Federasyonu ile ticari ilişkisi olan ülkelerin bir çoğunda kayıt dışı işlemlerin yaygın olmasından dolayı özellikle tüketim mallarının ithalat istatistiklerinin gerçek rakamların oldukça altında olduğu bilinmektedir. Federal İstatistik Servisi'ne göre, kayıt dışı ekonomi alanına kendi tüketimi için yapılan üretimler, resmi olmayan ve kayıt dışı ücretler de dahildir. Öte yandan, kayıt dışı ekonomide istihdam olunan nüfusun toplam aktif çalışabilir nüfusun % 17-18'ine ulaştığı ve bunun da 13 milyon nüfusa denk geldiği de vurgulanmaktadır.

Öte yandan, son yıllarda Rusya'da ortalama gelirden ciddi artışlar olmasına rağmen, gelir artışı halk arasında adil bir şekilde dağılmamaktadır. Bu çerçevede, ülke genelinde gelir dağılımındaki adaletsizlik her geçen gün etkisini daha fazla gösterirken, ülkede son 20 yılda yapılan reformlar sonucunda en zenginlerin servetini ikiye katladığı en yoksul grubun ise 1,5 kat daha fakirleştiği belirtilmektedir.

Ekonomide Güncel Gelişmeler

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarlarından Rusya ekonomisinin 2012 yılı genelinde büyüme oranı ise % 3,4 olarak açıklanırken, 2013 yılının ilk çeyrek dönem büyüme oranı ise 2009 yılından beri çeyrek dönemler bazında en düşük oran olan % 1,6 olarak kaydedilmiştir. Çeyrek dönemler bazında ekonomik büyüme ardarda 4. çeyrek dönemdir ivme kaybetmektedir.

Rusya ekonomisinin en önemli sorunları arasında düşük güven ve zayıf yatırım ortamı, azalan iç tüketim ve düşen sanayi üretimi görülmektedir.

Ülke genelinde perakende satışlarda 2013 yılının ilk aylarında başlayan yavaşlama devam etmektedir. Perakende satışlar Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,1 artarken, Mayıs ayında yavaşlayarak % 2,9 artış göstermiştir. Perakende satışlarda yavaşlama yaşanırken, Mayıs ayında % 1,4 azalan sanayi üretimi Haziran ayında % 0,1 artmıştır. Ülke genelinde enflasyon ise artmaya devam etmektedir.

Rusya genelinde resmi işsizlik oranının % 6 düzeylerinde olduğu kaydedilirken, 2013 yılı sonunda işsizlik oranında düşüş beklenmektedir.

Petrol fiyatlarındaki dalgalı seyir ve kamu harcamalarındaki artış nedeniyle Rusya'nın cari fazlasının 2012 yılında % 4 olan seviyesinden 2013 yılı sonunda % 2,5'e gerilemesi beklenmektedir.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde 2013 yılında bir yavaşlama olsa da iç pazardaki canlılığın kısmen devam etmesi beklenirken, olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi durumunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin orta ve uzun vadede düşük de olsa sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur. Nitekim Rusya Devlet Başkanı Putin'in de derinleşen küresel ekonomik krizin petrol ihracatçısı Rusya'yı 2013 yılında daha çok etkileyebileceğini vurgulayarak ekonomi yönetiminden gerekli tedbirleri almasını istediği belirtilmektedir.

Güncel tahminlere göre Rusya ekonomisinin 2013 yılında % 2,5 – 3,0 civarında bir oranda büyümesi öngörüldükçe, küresel krizin derinleşmesi durumunda bundan olumsuz etkilenecek Rus ekonomisinin büyüme oranının bu oranın altına düşebileceği belirtilmektedir. IMF ise Rusya'nın 2013 yılı büyüme oranını daha önce öngördüğü % 3,4'den % 2,5'e indirmiş bulunmaktadır.

Rusya Pazar Yapısı ve Tüketim Özellikleri

Marka Bilinci

1998 krizi sonrası toparlanan ve özellikle son dönemde yüksek büyüme oranı yakalayan Rus ekonomisinin başarısı, tüketim alanında da sonuçlarını göstermektedir. Özellikle son yıllarda hızla artan petrol ve doğal gaz fiyatları dolayısıyla bu iki ürünün ihracatından gittikçe artan oranda gelir elde eden Rus ekonomisinde, reel ücretler ve tüketim harcamaları artışı yıllık GSMH artışının çok üzerinde seyretmektedir. Ekonomik büyümeyle paralel olarak yükselen reel ücretler, tüketim harcamalarını doğrudan etkilediğinden, iç tüketim artışı da eskiye göre kıyaslanmayacak düzeyde artmış durumdadır.

Moskova ve St. Petersburg başta olmak üzere, büyük şehirler ve yerleşim alanları, sayıları gittikçe artan alışveriş merkezleri ve çoğunlukla yabancı marka ürünler satan lüks tüketim mağazalarına ev sahipliği yaparken, bütün bu gelişmeler yeni Rusya'da gittikçe zenginleşen ve güçlenen orta sınıfa işaret etmektedir.

Hızla artan zenginlik, orta ve üst kesimin tüketim alışkanlıklarını ve moda trendleri de değiştirmektedir. Şehirlerin ana caddeleri bir yandan McDonalds, Starbucks, kapuçino barlar gibi Batı tarzı tüketim sembolleriyle dolarken, Adidas, Benetton, Diesel, Mango gibi uluslararası moda, giyim ve spor markaları da orta ve üst kesim tüketiciye hitap etmek adına çoktan alışveriş merkezleri ve mağazalarda yerlerini almış bulunmaktadır.

Dünya markaları Moskova'daki yerini aldıkça, Rus tüketiciler daha da bilinçlenmiş ve seçici hale gelmiştir. Özellikle, orta ve üst tüketici segmenti, daha rasyonel bir marka-kalite-fiyat dengesine sahiptir. Öte yandan, rasyonel tüketici tercihinin yanı sıra, giderek yaygınlaşmaya başlayan yeni bir eğilim de genç nesil arasındaki marka özentisidir. Giderek artan kaliteli ürün beklentisinin yanı sıra Rusya pazarı, marka özentisinin de dikkate alınması gereken bir pazardır.

Rusya'da periyodik olarak yayınlanan 'The Russian Fashion Retail Market' adlı bülteninde yer alan bir habere göre, Rus tüketicisi, özellikle son yaşanan ekonomik krizin de etkisiyle, satın aldığı giyim ürünlerine ödediği paranın karşılığında ürünün kalitesi ve imajının yanı sıra özellikle menşesi ve nerede üretildiği konusunda daha da hassas hale gelmiştir. Doğu Avrupa veya Asya menşeli ürünlere yüksek fiyatlar ödemek istemeyen Rus tüketicisinin, konu Rusya menşeli fakat İtalyan veya Alman isimleri taşıyan yerli ürünlere gelince kafası karışmaktadır. Moskova'da yaşayan tüketiciler giyim ürünleri satın alırken nerede üretildiğinden çok imaj ve kalite konusuna odaklanırken, Rusya'nın diğer bölgelerinde ise tüketiciler klasik anlayışla marka ve imajdan önce malın nerede üretildiği noktasına daha çok önem vermektedirler.

Dağıtım Kanalları

Rusya'da ulaşım ve dağıtım kanallarının yeterince gelişmemiş olduğu görülmektedir. Ancak son zamanlarda ciddi gelişme kaydedilmektedir. Ülkenin coğrafi büyüklüğü ve nüfusun belirli merkezlerde yoğunlaşması malların dağıtımını bakımından Moskova ve St. Petersburg'un başlıca dağıtım merkezleri olması sonucunu doğurmuştur. Özellikle Moskova ve St. Petersburg başta olmak üzere büyük şehirlerde son bir kaç yıldır iyi organize olmuş dağıtım kanalları oluşmaya başlamıştır. Bu kanallar Güney Rusya, Volga Bölgesi Sibiryaya ve Rusya'nın doğu bölgelerine doğru gelişerek yayılmaktadır. Büyük perakende zincirleri de halen ülkenin batısındaki büyük şehirlerde konumlanmıştır. Dağıtım zincirinde gelişmiş ekonomilerde tek olması gereken toptan satış kanalında birbirine mal transfer eden birden fazla toptancı (ara toptancılar) bulunmaktadır. Alışveriş merkezleri büyük şehirlerde hızla yayılmaktadır. St. Petersburg ülkeye batıdan Vladivostok ise doğudan giren mallar için kapı vazifesi görmektedir.

1990'lı yılların başından itibaren serbest piyasa sistemine geçen Rusya'da, ekonomi sürdürülebilir bir büyüme içine girmiş ve aynı zamanda siyasi istikrar sağlanmıştır. Buna paralel olarak orta sınıf giderek artmış ve güçlenmiştir. Genel olarak yaşam standartlarının yükselmesi ve orta sınıfın artması sadece tüketimi değil aynı zamanda ülkede kaliteli ürünlere olan talebi arttırmakla kalmamış, Batı tarzı alışveriş kültürünün yaygınlaşmasına da neden olmuştur. Buna ek olarak, bankacılık sisteminin güvenilir olmaması nedeniyle, Ruslar daha çok harcamaya ve az yatırıma yönelmişlerdir

Ülkede, S.S.C.B. döneminden kalma merkezi ekonomi modeli ve ticari düzenlemeler nedeniyle düzensiz ve verimli olmayan bir dağıtım kanalları yapısı mevcuttu. Fakat serbest piyasa ekonomisine geçiş ve Batı tarzı tüketim kültürünün yayılması sonucu, son yıllarda ülkede serbest piyasa koşullarına uygun bir dağıtım sistemi gelişmektedir. Toptancılık, büyük ticaret merkezleri, zincir mağazaları, hipermarketlerin gelişmesi ve büyük şehirlerde ticaretin canlanması sonucu, bu yapıların bütün ülke çapına yayılmaya başlamasına paralel bir dağıtım sistemi gelişmektedir.

Yukarıda sayılan faktörlerle birlikte perakendecilik alanına yapılan yatırımlar dolayısıyla, son yıllarda pazarın ticaret hacmi yüksek oranlarda büyüme göstermiştir. Uzmanlara göre, GSYİH'daki büyümenin motoru petrol fiyatlarındaki artış ve perakende sektöründeki büyüme olmuştur.

Ülkede ilk hipermarket 1997 yılında açılmıştır. Bugün yerli ve yabancı irili ufaklı bir dizi zincir mağazalar ve hipermarketler açılmıştır. Bunların %80'inden fazlası Moskova ve çevresinde bulunmaktadır. 2005 yılından itibaren perakendecilik sektörü diğer bölgelere de yayılmaya başlamıştır. Bu bölgelerin başında, nüfusu bir milyonu aşan kentler gelmektedir.

Rusya'da harcanabilir gelirin artması sonucu, yabancı yatırımcılar Moskova ve Petersburg dışına da yayılmaya başlamışlardır. Perakendecilik ağının gelişmesi, beraberinde lojistik sektörünün gelişimini de getirmiştir. Modern alışveriş merkezlerinin Moskova ve Petersburg dışındaki bölgelere de yayılması, bölgelerarası dağıtım kanallarının gelişmesine zemin hazırlamaktadır.

Perakendecilik sektörünün yoğunlaştığı iki federal kent olan Moskova ve Petersburg, aynı zamanda ülkenin iki büyük kenti ve iki büyük pazarıdır. Bu iki büyük kent, ülkenin orta sınıf ve perakendecilik sektörünün %80'inden fazlasına sahiptir. Moskova'nın payı Petersburg'la kıyaslanmayacak kadar büyüktür.

AC Nielsen tarafından Rus tüketicisinin alışkanlıkları ve Rusya'daki perakende trendlerini araştırmak üzere Moskova ve St. Peterburg şehirlerinde yapılan "Shopper Trends" adlı araştırma önemli tespitlerde bulunmaktadır. Araştırma, Rusya'da modern perakendenin ivme kazanmakta olduğunu, ancak diğer gelişmiş pazarlar ile karşılaştırıldığında başarı kazanabilmesi için daha çok gelişmeye ihtiyacı olduğuna işaret etmektedir. ACNielsen'in araştırma öncesi çokuluslu ve yerel perakendeciler ile yaptığı anketlere göre Rusya perakende sektörünün karşılaştığı en önemli sorunların başında verimli tedarik zinciri (efficient supply chain), stok ve kategori yönetimi, pazara "private label" ürünlerin tanıtılması ve müşteri bağlılığının desteklenmesi konuları gelmektedir. Rus üretici ve perakendecilerin özellikle, farklı markaların satışları yerine ürün kategorilerinin satışını öngören "kategori yönetimi" gibi gelişmiş piyasa araçlarının daha çok farkına varmaya başladıkları tespit edilmiştir.

Tüketici Davranışları

Rusya Federasyonu'ndaki tüketici davranışları, dünyanın herhangi bir ülkesinde yaşayan tüketicinin davranış kalıplarından genel olarak bir farklılık göstermez. Bireysel davranış dikkate alındığında, gelirine göre tasarruf eğilimi yüksek olmayıp, tüketim eğilimi yüksektir. Rusya için yeni olan, reklamların tüketici üzerindeki etkisinin yüksek olmasıdır. Tanıtım ve reklam tüketici tercihlerini değiştirebilirken, promosyonlar, satışlar üzerinde etkili olabilmektedir.

Rus tüketicisinin öncelikle dikkate aldığı unsurlar, fiyat ve kalitedir. Tüketim mallarına olan talep ise yüksektir. Gelir dağılımı düşük olan kesimler öncelikle ihtiyaç karşılama yönünde hareket etmektedir. Ancak, zaman içerisinde çok çeşitli ithal tüketim malı ülkeye girdiğinden kalite kriteri ön plana çıkmıştır. Gelişmiş ülke ürünlerine yoğun bir ilgi mevcuttur. Menşe ülke mal tercihinde etkili olmaktadır ve ne yazık ki, Türk menşeli ürünler hakkında, bavlul ticaretinin etkisiyle olumsuz bir imaj bulunmaktadır. Ancak, son dönemlerde bu pazara yönelen kaliteli Türk ürünleri bu imajı düzeltmekte etkili olmaktadır.

Temel pazarlama yöntemleri bu ülkede yeni yeni yayılmaktadır. Alışverişlerde tüketici tarafından kullanılan ödeme şekli nakit ödemedir. Pazarlama stratejilerinde, Rus vatandaşının, yıllar boyu dünyada süper güç olmuş bir ülkenin bireyi olduğu dikkate alınmalıdır. Rusya'nın değişik etnik gruplardan oluşan bir nüfusu barındıran çok geniş bir ülke olduğu dikkate alınarak, tüketici zevk ve tercihlerinde de bu durum göz ardı edilmemelidir.

Rusya Federasyonu'nun nüfus yapısı, gelişmiş ülkeler gibi azalan bir trend izlemektedir. Ülke nüfusu aynı zamanda şehirleşen, zenginleşen ve harcayan bir eğilim göstermektedir. Tüketim alışkanlıkları açısından da gittikçe Batı toplumuna benzemektedir. Büyük alışveriş merkezleri ve süpermarketler başta Moskova ve Petersburg olmak üzere diğer büyük şehirlerde de alışverişin merkezi olma yolundadır. Orta sınıfın toplam tüketimdeki payı gittikçe artmakta ve yüksek kalite ile markalı ürünlere talep günden güne artmaktadır.

Moskova'da bulunan Sosyal Politikalar Enstitüsü'nün yaptığı bir çalışmaya göre, Rus halkının % 1'ini en zengin elit kesim oluştururken, diğer uçta % 10'luk bir kesim en fakir grubu oluşturmaktadır. Nüfusun % 20'sini orta ve üst-orta gelir grubu olarak adlandırabileceğimiz bir kesim oluştururken, kalan %70 ise alt-orta gelir grubuna giren çoğunluk olarak değerlendirilmektedir. Bu oranlar 1998 krizi sonrası dönemde de çok farklı değildi, ama aradan geçen sürede %20'yi oluşturan orta ve üst-orta gelir grup daha da zenginleşmiştir, zira bu kesim çoğunlukla petrol, doğal gaz ve bankacılık gibi Rusya'nın en hızlı büyüyen sektörlerinde çalışmaktadır.

Rusya'da yapılan bir araştırmaya göre, Rus toplumunun yaklaşık %60'ı ucuzluk mağazalarından tekstil ve hazır giyim satın almaktadır. Toplumun büyük bir kısmı düşük kalite satan semt pazarlarından tekstil, konfeksiyon ve tüketim ürünleri almaktadır. Aynı zamanda, Rusya'da orta sınıf gelişmeye devam etmektedir. Bu da, beraberinde yüksek katma değerli ürünlere talebi arttırmaktadır. Toplumun yaklaşık %15'i yüksek kaliteli ve markalı ürün kullanmaktadır. Rusya'da yüksek katma değerli tekstil ve hazır giyim pazarında en önemli ülkeler İtalya, Almanya, Polonya, Finlandiya ve İspanya'dır. Düşük katma değerli ürünler ise Türkiye, Çin, Pakistan, Hindistan ve Tayvan'dan tedarik edilmektedir. Yerli markalar da son yıllarda gelişmektedir. Fakat yerli üreticiler marka için daha çok yabancı kelimeler kullanmaktadır. Çünkü, Rusya pazarında tüketiciler yabancı marka ve kaliteye daha fazla güven duymaktadır. Rusya'da taklit markalar oldukça fazladır.

Rusya Giyim Pazarı

Günümüzde Rusya hazır giyim pazarı en çok gelecek vadeden dinamik bir alan sayılmaktadır. Rusya giyim ve ayakkabı pazarı, yerli üretimin gerek kalite ve çeşit, gerekse hacim bakımından yetersiz kalması nedeniyle büyük ölçüde ithal ürün ve markaların hakimiyeti altındadır. Rusya giyim pazarı ve tüketimi ile ilgili diğer çarpıcı bir gerçek te, Avrupalı tüketicilere oranla Rus

tüketicisi harcanabilir gelirin daha büyük bir bölümünü giyim, ayakkabı, çanta ve aksesuar harcamalarına ayırmakta ve ciddi bir ekonomik kriz yaşanmadıkça bu harcamalarından taviz vermemektedir. Mevcut harcama payları içinde kadınların giyim ve özellikle ayakkabı, çanta ve aksesuar harcamaları erkeklerden daha fazla olmasına rağmen, erkeklerin giyim-kuşam ve tarzlarına giderek daha fazla özen göstermelerine paralel olarak erkek giyim harcamalarında artış hızı daha fazladır. 2013 yılında Rusya genelinde toplam giyim, ayakkabı, çanta ve aksesuar harcamalarının % 5-6 oranında artması öngörülmektedir.

Bu kapsamda "Step by Step" adlı pazar araştırma kuruluşunca yayımlanan 'Rusya Giyim Pazarının Analizi' adlı rapora göre, ortalama bir orta sınıf insanı tüm aile bütçesinin en az %15'ini giyim için harcamaktadır. Bu rakamın ileride daha da artacağı iddia edilmektedir. Aynı raporda yer alan RBK (RosBusinessConsulting) Şirketi'nin tahminlerine göre 2011 yılında Rus giyim eşyası pazarın hacmi 50 milyar dolara ulaşmış bulunmaktadır. Pazarın büyüme hızının nispi kararlılığı %13-15'ler seviyesindedir. Ancak küresel krizin etkileriyle bu beklentiler belli bir oranda aşağıya çekilmiştir.

Öte yandan, ülke genelinde toplam perakende satışların 2010 yılında 540 milyar doları geçtiği, 2011 yılında da perakende satış hacminin 600 milyar dolara yaklaştığı öngörülmektedir. Aynı verilere göre, Rusya genelinde toplam perakende harcamaları içinde giyim ve ayakkabı harcamaları, gıda harcamalarından sonra 2. sırada yer almaktadır.

Giyim ve ayakkabı harcamalarının mevcut hızla büyümeye devam etmesi halinde, Rusya geneli giyim ve ayakkabı perakende hacminin 2013 yılında 75 milyar doları bulacağı hesaplanmaktadır. Söz konusu artışın en çok çocuk giyim ve ayakkabı harcamalarından kaynaklanacağı öngörüldükçe, spor giyim ve günlük giyim harcamalarında da ciddi artışlar beklenmektedir.

2005 yılında Rusya toplam hazır giyim pazarında % 12 pazar payına sahip olan çocuk giyim segmenti, payını 2010 yılında % 18'e çıkarırken, 2014 yılında ise bu oranın % 20'ye ulaşması beklenmektedir.

RBK tarafından yapılan hesaplamalara göre ise, araştırılan pazarda erkek giyim eşyaları diliminin hacmi 9 - 9,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Erkek giyim eşyalarının satış hacmi, farklı değerlendirmelere göre parasal bazda yıllık %20-30 artmaktadır.

Rusya'da iç giyim pazarı ise, toplam giyim eşyaları cirosunun %10'unu teşkil eder ve 2,5-3,0 milyar dolar hacminde olup yıllık %10-12 oranlarında büyümektedir.

Öte yandan, Rusya Hükümetinin, özellikle ithal ürünler ile rekabet etmekte sıkıntı çeken tekstil ve hazır giyim sektörlerine ciddi destekler sağlamayı planladığı bildirilmektedir. Rus tekstil ve giyim sanayinin

desteklenmesi için hükümetin almayı planladığı tedbirler arasında ithal taklit ürünlerle daha sıkı mücadele, yerli firmaların reklam kampanyalarına teşvik ile yerli işletmelerin elektrik ve enerji maliyetlerine indirim yeralmaktadır.

Aynı konuda Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan güncel açıklamaya göre de hükümet başta hazır giyim ve konfeksiyon sektörü olmak üzere hafif sanayi kollarına verdiği desteği 2013 yılında artırarak sürdürmeyi planlamaktadır. Bakanlık açıklamasına göre hedeflerinin Rus hazır giyim ve konfeksiyon pazarının % 50'sinin yerli üretimle karşılanması olduğu belirtilerek 2013 yılında sözonusu sektörler 36,9 milyon dolar değerinde devlet desteği sağlanmasının öngörüldüğü ifade edilmektedir.

Öte yandan, Rus Hükümeti'nin tekstil ve hazır giyim sektörlerine 2013 yılında vermeyi öngördüğü destek paketinde okullara zorunlu üniforma uygulaması getirilerek bu üniformaların da yerli üretimle karşılanmasının yanı sıra yerli sanayi kuruluşlarına iş kıyafetlerini yerli üreticilerden temin etme zorunluluğu getirme gibi uygulamaların da yeralacağı da iddia edilmektedir.

Rusya Giyim Pazarındaki Trendler

“Step by Step” adlı pazar araştırma kuruluşunca yayımlanan ‘Rusya Giyim Pazarının Analizi’ adlı rapora göre, Rusya’da giyim eşyalarının gölge üretiminin ve kaçak ithalatın hacmi toplam pazar hacminin yaklaşık %50’sini oluşturmaktadır. Giyim eşyası pazarında kârlılık oranı eskisi gibi yüksek seviyede kalmaya devam etmektedir. Bu kârlılığı, son yıllarda kızışan fiyat savaşları ve artan rekabet dolayısıyla diğer pazarlarda görmek mümkün değildir.

Son zamanlarda giyim pazarının ana trendi, bölgesel pazarların aktif bir şekilde keşfedilmesi ile kendisini göstermektedir. Pazarların sayısında yavaş bir azalma ve yerini modern ticaret şekillerinin alması (örneğin kitlesel market tipi mağazalar) gözlemlenmektedir. Tüketicilerin belirli markalara ve ürünlerin kalitesine yönelmesi artış göstermektedir. Gelecekte de marka faktörü etkisinin güçleneceği tahmin edilmektedir.

Şu anda giyim eşyalarına yönelik talep artış halindedir. Tüketici pazarı, özellikle Rusya’da imal edilmeyen ürün grubunda yabancı üreticilerin ürünlerine karşı artan talebi dikkate almak suretiyle oluşturulmaktadır. Yabancı firmalar iç pazarda varlıklarını aktif bir şekilde genişletmektedirler.

Son yıllarda en çok gelişme gösteren Rus şirketleri erkek giyim üreticileridir. Pazarda en çok talep gören ürünler ise erkek takım elbiseleridir. Aynı zamanda, son yıllarda çocuk takım elbiselerine olan talep de artmıştır. Piyasa analistleri bu artışı bir çok okulun zorunlu üniforma uygulamasına geçişiyle açıklamaktadır.

Rusya'da uygun fiyata marka giyim pazarı gelişmektedir. Bu durum, yerli giyim perakendecilerine Batı markalarıyla rekabet etme şansı doğurmakta ve tekstil ve konfeksiyon sanayiinin krizden çıkması için olanak sağlamaktadır.

Giyim perakendeciliği segmentindeki ana eğilimler aşağıdaki gibidir:

- Küçük multi-brand perakendecilerin büyük ağlar tarafından satın alınması;
- Dünya giyim üreticilerinin mono-brand mağazalarının sayısının artması;
- Ortalama mağaza alanlarının artması;
- Farklı demografik segmentlere yönelmeler;
- Bayilikle çalışan ağların gelişmesi
- Dar alanlarda uzmanlaşmış ağların gelişmesi.

Moskova, fiyat ve miktar bakımından, ve ayrıca, faaliyet gösteren mağazaların sayısı ve söz konusu mağazaların pazara girme hızı bakımından giyim eşyası perakende ticaretinde liderliğini korumaktadır. Bu alanda Rusya'nın başkenti dünyanın çoğu kentlerini geçmektedir. Moskova'nın payının tüm pazarın %40'ı olduğu tahmin edilmektedir. Bir diğer lider de %17 ile St. Petersburg'dur. Fakat yeni pazar akımı aktif bölgesel genişleme yönünde ve neredeyse tüm önde gelen oyuncular bölgesel perakende zincirleri açmakta ya da lisanslı bayilikler sunmaktadır.

Uzmanların görüşüne göre, birkaç yıl içerisinde Moskova giyim pazarının doygunluk noktasına gelmesi beklenmektedir ve buna bağlı olarak, perakendecilerin Rusya'nın yüksek tüketim seviyesine sahip diğer bölgelerine girmesi özellikle karlı olacaktır.

Pazarın en önemli sorunlarından birisi, ürünlerin yüksek fiyatıdır. Modayı sıkı bir şekilde takip edenler, Moskova'ya ve taşraya göre aynı eşyanın iki katı kadar daha ucuz fiyatla Paris'te almanın mümkün olduğunu söylerler. Böylece, başkent sadece moda değil ürünün fiyatına da renk katar. Bunun en büyük nedeni, moda mağazaların toplandığı Moskova'nın merkezinde kiralık mağaza ve dükkan sayısının yeterli olmamasıdır.

Öte yandan, Rusya ve Doğu Avrupa'da tekstil ve hazır giyim sektörlerinde meydana gelen gelişmelerle ilgili düzenli olarak yayınlanan Textiles Eastern Europe adlı derginin Şubat 2011 sayısında yer alan bir yazıda, Rusya Resmi İstatistik Kurumu Rosstat tarafından yapılan bir açıklamaya göre, Rusya genelinde satılan giyim eşyası ve ayakkabı ürünlerinin yaklaşık yarısı semt pazarları ve açık hava pazarlarında satılmaktadır.

Rus tüketicilerinin açık hava pazarları ve semt pazarlarını ana cadde ve AVM'lerde yer alan marka mağazalarına tercih etmelerinin en büyük nedeni ise

aradaki büyük fiyat farkı olarak açıklanmaktadır. Açık hava pazarları ile semt pazarlarında giyim eşyası ve ayakkabı ürünlerinin ucuza satılmasının en büyük nedeni ise çok büyük bölümünün ünlü markaların taklit ürünleri olmasından ileri gelmektedir. Uzmanlar bu durumun kalıcı olmadığını, piyasa yerine oturdukça zamanla giyim tüketiminin açık hava ve semt pazarlarından daha çok anacade ve AVM'lerde yer alan kayıtlı mağazalara kayacağını belirtmektedirler.

Yine Textiles Eastern Europe Şubat 2011 sayısında yer alan diğer bir yazıda ise, Rusya giyim pazarının krizin etkisinden kurtulduğu, satış kanalları arasında en büyük artışın ise e-ticaret yoluyla internet üzerinden satışlarda yaşandığı belirtilmektedir.

Öte yandan, kriz döneminde diğer satış kanallarından yapılan giyim ürünü satışları düşerken, internet üzerinden yapılan satışlar kriz döneminde bile az da olsa artmaya devam etmiştir. Bunda en büyük etkenin Rusya genelinde internet kullanıcı sayısının son yıllarda hızla artmasının yanı sıra tüketicilerin online satışlara olan güveninin gelişmesinin de rol oynadığı belirtilmektedir.

Lojistik ve Altyapı

Rusya Federasyonu yaklaşık 17 milyon km² yüzölçümü ve 140 milyon nüfusuyla tüm ürün grupları için önemli ve büyük bir pazar konumundadır.

Ülkenin geniş bir coğrafyaya yayılması lojistik sorunlarını da gündeme getirmekte ve tüketim merkezlerine yakın yerlerdeki yatırımları cezbetmektedir. Moskova, St. Petersburg ve Rostov Bölgesi üretim ve dağıtım kanallarına yönelik yatırımların arttığı bölgeler olarak ön plana çıkmaktadır.

İstatistiklerdeki büyüklüklerden Rusya Federasyonu'nun ulaşım altyapısının geliştiği izlenimi edinilse de, mevcut alt ve üst yapıların eski ve demode oldukları ve coğrafyanın genişliği dikkate alındığında ulaşım altyapısına önemli yatırımlar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Ülkenin çok geniş bir coğrafya üzerinde olması nedeniyle, ulaşım özellikle demiryolu ağları ile sağlanmış durumdadır. Havayolu ulaşımı da coğrafyanın gerektirdiği ölçüde gelişmiştir, ancak eskimiş terminal binaları ve uçaklar ile hizmet üretilmeye çalışılmaktadır. Ülkenin başlıca havalimanları Moskova, Petersburg, Kazan, Yakuts ve Vladivostok'tur.

Karayolu ulaşımında ise, gerek yük gerek yolcu taşımacılığı fazla tercih edilmemektedir. Özellikle ülkenin doğusunda altyapı yetersizliği bulunmaktadır. Transavasya otoyolu projesi ile doğu-batı karayolu ulaşımının geliştirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan taşımalar çoğunlukla karayolu, denizyolu ve demiryolu üzerinden gerçekleştirilmekte olup Rusya'ya yönelik yapılan nakliyelerde ağırlıklı olarak inşaat malzemeleri, makineler, ev tekstili ve gıda ürünlerinin taşındığı görülmektedir. Bu yollarda en çok kullanılan güzergahlar ve süreleri şöyledir;

- Karayolu: Kapıkule'den çıkan tırlar Bulgaristan – Romanya – Ukrayna – Rusya güzergahında ilerlemektedirler. Moskova'ya varış 6 gün almaktadır. Bazen de Sarp ve Gürbulak'tan çıkış yapılmaktadır, ama bu güzergahlarda Çeçenistan ve Gürcistan'la Rusya'nın yaşadığı sorunlar nedeniyle güvenlik endişesi olduğundan çıkış sayısı çok azdır.
- Denizyolu (Ro-Ro): Samsun'dan Novorossiysk, Zonguldak'tan Kırım (Skadovsky ve Yevpatorya) ve Trabzon'dan Sochi (daha çok sebze gönderimi yapılıyor) güzergahları takip edilmektedir. Gemi bekleme süreleri uzayabildiğinden, maliyet azalmak yerine artabilmektedir.
- Demiryolu: Daha çok konteynırların trene yüklenmesi şeklinde olup, Odesa ve Novorossiysk'e gitmektedir. Bu taşıma yönteminde varış yaklaşık 30 günü bulabilmektedir. Dolayısıyla gıda ürünü ve moda bağlı ürünlerin nakliyesi için tercih edilen bir yöntem değildir.

Rusya Federasyonu ekonomisinin en canlı olduğu şehir hiç şüphesiz, yaklaşık 13 milyon nüfusa sahip olan, başkent Moskova'dır. Ülkemizden gönderilen malların büyük bölümünün varış noktası da (yaklaşık % 85) bu şehir olmaktadır. Federasyon içindeki dağılım bu şehirden sonra Rus şirketleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Diğer önemli varış noktaları ise Ufa, Kazan, St. Petersburg şeklinde sıralanabilir.

Rusya İş Kültürünün Temel Noktaları

Rusya'nın zengin kültürel kimliği, tarihinden gelen yansımalar ve geniş coğrafyasının etkisiyle şekillenmiştir. Rusya Federasyonu ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi de Rusya sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun davranışlar sergilemektir. Rusya pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

- Ruslar için bir iki dakikalık gecikme çok önemli değildir; ancak, randevularınıza zamanında gelmenizi ve dakik olmanızı beklerler.
- İletişim kurmak için son dönemde çoğunlukla e-posta kullanımını tercih edilir.

- Rusya'ya bir iş ziyaretine gitmeden önce, ticaret yapmayı planladığınız firmayı ticari amaçlarınız ve iş teklifiniz hakkında bilgilendirmeniz beklenmektedir.
- Yazılı dokümanlar ve imzalanmış belgeler, Rusya'da iş yapmak için gereklidir. İmzalı olmayan belgelere genellikle güvenmezler.

İş İlişkileri

- Kişisel ve samimi iletişim iş hayatının bir parçasıdır.
- İş toplantılarında fiziksel temas, örneğin omuza dokunma (veya sarılma gibi) olumlu bir işarettir.
- Anlaşmazlık (ihtilaf) halinde resmi bir tutum içine girmekten kaçının ve unutmayın ki Ruslar daha kişisel bir yolla size yanıt vereceklerdir.

İş Uygulamaları

- Kartvizit kullanılması son derece gereklidir. Kartvizitin bir tarafının Türkçe, diğer tarafının Rusça olması yararlı olacaktır.
- Sunumlar açık ve net, anlaşılması kolay olmalıdır. Önemli olan sizin bilgi birikiminiz, profesyonelliğiniz ve uzmanlığınızdır.
- Temel bir çok konu ofis dışında konuşulsa da, nihai uzlaşma ve anlaşma ofiste yapılır.
- Genellikle, toplantı başlarken, organizasyonun başkanı görüşmeyi başlatır, girişi yapar ve daha sonra önem sırasına göre diğer konuşmacılar konuşurlar.

İhracatçılar için Pratik Bilgiler ve Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Rusya'da bankalar hafta içi 10.00-18.00 arasında açık olmaktadır. Ayrıca döviz büroları da çok yaygındır. Buralarda dolar ve euro rahatlıkla bozdurulabilmektedir.
- Rusya Federasyonu için vize almak bazen uzun sürebilir. Bu nedenle, seyahatten makul bir süre önce vize alınmalıdır.
- Rusya'da İngilizce yaygın kullanılmadığından iş görüşmelerinde tercüman bulundurmakta yarar vardır.

- Moskova'da konaklama oldukça pahalıdır. Yer bulmak bazen zor olabilir. Bu nedenle, önceden rezervasyon yapmakta yarar vardır.
- Rusya Federasyonu'nda başlıca resmi tatil günleri: 1-2 Ocak yeni yıl; 1-2 Mayıs İşçi ve Bahar İlk bayramı ve 12 Haziran bağımsızlık günüdür.
- Selamlaşırken ve ayrılırken eldivenleri çıkararak el sıkışılması ve göz teması kurulması uygundur.
- Bayanlara soy isimleri ile hitap edilmesi tavsiye edilir.
- İşle ilgili konularda konuşmaya başlamadan önce kısaca sohbet edilmesinde yarar vardır.
- Eller cepte olarak ayakta durmak kabalık olarak görülmektedir.
- Firmanızı ya da ülkenizi, şehrinizi, iş yaptığınız sektörü sembolize eden bir hediye verilmesi uygundur.
- Duyguları ve heyecanı ifade etmekten çekinmemek gerekir.
- Kalabalık bir ortamda bir kişiyi överek onu ödüllendirmek uygun olmaz. Bu durum şüphe ile karşılanabilir veya kıskançlığa sebep olabilir.
- Sokak satıcılarından ve herhangi bir ofisi olmaksızın sadece cep telefonu ile iş yapmaya çalışan kişilerden uzak durmaya özen gösterilmelidir.
- Ticari partnerini tanıma, karar alma ve pazarlık genellikle akşam yemeğinde yapılır. Dışarıda yemek yemek ve bir şeyler içmek için yapılan daveti geri çevirmek uygun olmaz.

II. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Rusya 2012 yılı itibariyle 840,6 milyar doların üzerinde bir dış ticaret hacmine sahiptir. 2012 yılında genel ihracat 524,6 milyar dolar, genel ithalat ise 316 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Bir önceki yıla göre Rusya'nın genel ihracatı % 1,5, genel ithalatı ise % 3,2 oranında artmıştır.

2008 yılından 2012 yılına kadar Rusya'nın dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

RUSYA'NIN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2008	467.993.955	-	267.051.244	-
2009	301.796.059	-35,5	170.826.590	-36,0
2010	397.067.521	31,6	228.911.658	34,0
2011	516.992.618	30,2	306.091.490	33,7
2012	524.564.991	1,5	315.986.484	3,2

Kaynak: Trademap

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2012 yılında Rusya'nın en fazla ihraç ettiği ürünler % 71,6'lık payı ile Fası 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve mineral yağlardır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR	375.423.947	71,6
72	DEMİR-ÇELİK	22.601.664	4,3
31	GÜBRELER	11.176.846	2,1
28	İNORGANİK KİMYASALLAR	7.835.699	1,5
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNELER	7.609.061	1,5
TOPLAM		524.564.991	100

Fası 72 kapsamındaki demir ve çelik, Fası 31 kapsamındaki gübreler, Fası 28 kapsamındaki inorganik kimyasallar ve Fası 84 kapsamındaki nükleer reaktörler, kazanlar ve makineler Rusya'nın ihracatında öne çıkan ilk 5 ürün grubunu oluşturan diğer ürünlerdir.

En Çok İthal Edilen Ürünler

Rusya'nın en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fası 84 kapsamındaki kazanlar ve makineler gelmektedir. Fası 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar, Fası 30 kapsamındaki eczacılık ürünleri, Fası 39 kapsamındaki plastik ve mamulleri ile Fası 90 kapsamındaki optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNALAR	57.822.423	18,3
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	35.561.890	11,3
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	13.393.801	4,2
39	PLASTİK VE MAMULLERİ	11.453.580	3,6
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI	10.484.652	3,3
TOPLAM		315.986.484	100

Kaynak: Trademap

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2012 verilerine göre Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ülke Hollanda'dır. Türkiye ise yedinci sırada yer almaktadır.

Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ilk 10 ülkeye toplam ihracatının % 49,5'i yönelmiş durumdadır. 2012 yılında Rusya'nın Türkiye'ye ihracatı % 5,9 oranında artarak 16 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Rusya'nın toplam ihracatı içerisindeki payı % 3 olarak hesaplanmaktadır.

2012 yılında Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ilk 10 ülke listesindeki ülkelere Çin, Belarus, Polonya ve Ukrayna haricindeki 6 ülkeye yaptığı ihracatın bir önceki yıla kıyasla % 0,1 ile % 23,7 arasında değişen oranlarda arttığı anlaşılmaktadır. Öte yandan Rusya'nın yukarıda sıralanmakta olan dört ülkeye yönelik ihracatı % 3,3 ile % 22,9 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

Rusya'nın en fazla ihracat yaptığı ilk 10 ülke ile bu ülkelerin paylarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülebilir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: 1000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM%	PAY %
HOLLANDA	61.240.029	75.782.135	23,7	14,4
ÇİN	34.692.362	33.557.799	-3,3	6,4
İTALYA	27.902.346	27.925.878	0,1	5,3
ALMANYA	22.766.472	23.384.745	2,7	4,5
BELARUS	24.930.203	20.764.371	-16,7	4,0
POLONYA	21.194.164	19.636.202	-7,4	3,7
TÜRKİYE	15.086.788	15.981.433	5,9	3,0
JAPONYA	14.234.690	15.143.228	6,4	2,9
UKRAYNA	18.064.358	13.920.585	-22,9	2,7
GÜNEY KORE	13.329.721	13.810.916	3,6	2,6
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	253.441.133	259.907.292	2,6	49,5
İLK 10 ÜLKENİN TOP. PAYI	49,0	49,5	1,1	0,0
DÜNYA TOPLAMI	516.992.618	524.564.991	1,5	100,0

Kaynak: Trademap

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2012 yılında Rusya'nın en çok ithalat yaptığı ülkelerin başında, Çin gelmektedir. Çin'in Rusya'nın toplam ithalatı içerisindeki payı % 15,4 olarak hesaplanmaktadır. 2012 yılında Rusya'nın Çin'den ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 1,5 oranında artmış ve 48,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Almanya (payı % 9,4) , Ukrayna (payı % 5,5), İtalya (payı % 3,9) ve ABD (payı % 3,8) Çin'in ardından Rusya'nın ithalatı içerisinde önemli pay sahibi olan ülkeler olarak sıralanmaktadır.

Türkiye, Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 12. ülke olarak sıralanmaktadır. Rusya'nın Türkiye'den yaptığı ithalat değeri 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla % 6,7 oranında azalarak 6,4 milyar dolar seviyesinden 5,9 milyar dolar düzeyine gerilemiştir. Bu ithalat değeri ile Türkiye'nin Rusya'nın toplam ithalatı içerisindeki payı % 1,9 olarak hesaplanmaktadır.

2012 yılında Rusya'nın en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke listesindeki ülkelere Çin, Fransa, Kazakistan ve Polonya haricindeki 6 ülkeden yaptığı ithalatının bir önceki yıla kıyasla % 5,6 ile % 40,6 arasında değişen oranlarda azaldığı anlaşılmaktadır. Öte yandan aynı dönemde Çin ve Fransa'dan yapılan ithalat % 1,5, Kazakistan'dan yapılan ithalat % 13,5, Polonya'dan yapılan ithalat ise % 1,7 oranında artmıştır.

Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 10 ülkeye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER

Birim 1000 \$

	2011	2012	DEĞİŞİM%	PAY %
ÇİN	48.038.378	48.778.686	1,5	15,4
ALMANYA	37.436.682	29.779.479	-20,5	9,4
UKRAYNA	20.000.466	17.331.528	-13,3	5,5
İTALYA	13.296.465	12.372.544	-6,9	3,9
ABD	12.881.410	12.162.473	-5,6	3,8
BELARUS	14.508.643	11.279.676	-22,3	3,6
FRANSA	9.825.079	9.969.008	1,5	3,2
KAZAKİSTAN	6.912.746	7.844.197	13,5	2,5
GÜNEY KORE	11.575.682	6.881.514	-40,6	2,2
POLONYA	6.644.349	6.759.989	1,7	2,1
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	185.997.962	169.532.544	-8,9	59,5
İLK 10 ÜLKENİN TOP. PAYI	74,8	59,5		
TÜRKİYE	6.352.530	5.924.540	-6,7	1,9
DÜNYA TOPLAMI	306.091.490	315.986.484	3,2	100,0

Kaynak: Trademap

III. RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ

Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti

2011 yılında % 19,9 oranında artan Rusya tekstil ürünleri ihracatı, 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla % 73,2 oranında artarak 373,1 milyon dolar olmuştur.

Rusya'nın tekstil ürünleri ithalatı ise 2009 yılında bir önceki yıla kıyasla % 16,9 oranında azalmış, 2010 yılında % 23,2, 2011 yılında % 24,8, 2012 yılında ise % 42,4 oranında artmıştır. Üstüste üç yıl boyunca artan ithalat neticesinde 2009 yılında 2,1 milyar dolara gerileyen Rusya'nın tekstil ürünleri ithalatı 2012 yılında 3,7 milyar dolara kadar yükselmiştir.

RUSYA'NIN TEKSTİL İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM
2008	277.047	-	2.549.944	-
2009	230.723	-16,7	2.119.081	-16,9
2010	215.445	-6,6	2.611.378	23,2
2011	258.353	19,9	3.258.145	24,8
2012	373.141	73,2	3.717.391	42,4

Kaynak: Trademap

2012 yılında dünyada en fazla tekstil ithalatı yapan ilk 10 ülke ile bu ülkeler içinde Rusya'nın yeri ve dünya tekstil ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

2012 yılı verilerine göre Rusya'nın, dünya tekstil ithalatından aldığı pay % 1,5 olarak hesaplanmaktadır.

DÜNYA TEKSTİL ÜRÜNLERİ* İTHALATÇILARI ARASINDA RUSYA FEDERASYONU 2012		
ÜLKE	İTHALAT	% PAY
ÇİN	36.320.151	15,0
ABD	12.067.275	5,0
VİETNAM	12.018.758	5,0
ALMANYA	10.684.527	4,4
HONG KONG	10.072.814	4,2
TÜRKİYE	8.674.487	3,6
İTALYA	8.454.264	3,5
ENDONEZYA	7.656.113	3,2
BANGLADEŞ	7.495.242	3,1
MEKSİKA	6.017.961	2,5
İLK 10 ÜLKE TOP.	119.461.592	49,3
RUSYA FEDERASYONU	3.717.391	1,5
DÜNYA TOPLAMI	242.173.682	100,0

Kaynak: Trademap

* Fasıll 57 hariç, Fasıl 50 ile 60 (dahil) arası dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2009 yılında bir önceki yıla kıyasla % 22,3, 2010 yılında ise % 6,2 oranında azalmış olmasına rağmen 2011 yılında % 17,8, 2012 yılında ise % 118 artmıştır. Rusya'nın 2012 yılı hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 261,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

RUSYA'NIN HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1000 \$				
YILLAR	HAZIRGIYIM İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	HAZIRGIYIM İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2008	164.420	-	4.924.006	-
2009	127.721	-22,3	4.217.302	-14,4
2010	119.793	-6,2	6.271.856	48,7
2011	141.108	17,8	7.644.084	21,9
2012	261.096	118,0	9.455.468	50,8

Kaynak: Trademap

Öte yandan Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı 2009 yılında 2008 yılına kıyasla % 14,4 oranında azalmıştır. İthalatta kaydedilen bu düşüş 2010 yılında yerini bir önceki yıla kıyasla % 48,7 oranında artışa bırakmıştır. İthalatta kaydedilen artış 2011 yılında % 21,9, 2012 yılında ise % 50,8 gibi

yüksek bir oranda devam etmiştir. 2012 sonu itibariyle Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı 9,5 milyar dolara tırmanmıştır.

2012 yılında dünyada en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı gerçekleştiren ilk 10 ülke ve Rusya'nın yeri ve toplamda aldığı pay, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYADA EN ÇOK HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İTHALATI YAPAN İLK 10 ÜLKE VE DÜNYA TOPLAMINDAKİ PAYLARI		
2012		
ÜLKE	İTHALAT -	% PAY
ABD	93.409.936	21,4
ALMANYA	38.004.321	8,7
JAPONYA	35.897.787	8,2
İNGİLTERE	25.929.037	5,9
FRANSA	22.910.509	5,2
İTALYA	16.039.718	3,7
HONG KONG	15.584.853	3,6
İSPANYA	14.230.956	3,3
HOLLANDA	10.890.754	2,5
KANADA	9.880.085	2,3
İLK 10 ÜLKE TOP.	282.777.956	64,8
RUSYA FEDERASYONU	9.455.468	2,2
DÜNYA TOPLAMI	436.452.469	100,0

Rusya Federasyonu 2012 yılı verilerine göre dünya hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında 9,5 milyar dolarlık ithalat değeri ve % 2,2'lik pay ile 11.sırada yer almaktadır.

En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler

Rusya Federasyonu'nun en fazla tekstil ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Çin, Türkiye, Belarus, Özbekistan ve Kazakistan olarak sıralanmaktadır. Türkiye, Rusya'nın en fazla tekstil ithal ettiği ülkeler arasında 543,5 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 14,6'lık pay ile ikinci sıradadır.

2011 ve 2012 yıllarına ait ithalat rakamları, yıllık değişim oranları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK TEKSTİL İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	1.012.905	1.057.814	4,4	28,5
TÜRKİYE	478.418	543.484	13,6	14,6
BELARUS	-	276.394	-	7,4
ÖZBEKİSTAN	311.156	198.018	-36,4	5,3
KAZAKİSTAN	-	182.344	-	4,9
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	1.802.479	2.258.054	25,3	60,7
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI	55,3	60,7		
DÜNYA TOPLAMI	3.258.145	3.717.391	14,1	100

Kaynak: Trademap

2007 yılında Rusya'nın en büyük tekstil tedarikçisi olan Türkiye 2008 yılından sonra bu konumunu Çin'e kaptırmıştır.

Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri

2012 yılında Rusya'nın ithal ettiği tekstil ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat, 56 03 GTİP başlıklı dokunmamış mensucat, 52 05 GTİP başlıklı pamuk ipliği ve 55 03 GTİP başlıklı karde edilmemiş, taranmamış sentetik devamsız lifler olarak sıralanmaktadır.

2012 yılında Rusya'nın en çok ithal ettiği ilk 5 ürünün ithalat değerleri ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ TEKSTİL ÜRÜNLER			
2012			
Birim 1000 \$			
DORTLÜ GTİP NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	320.287	8,6
5407	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	317.987	8,6
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	258.152	6,9
5205	PAMUK İPLİĞİ	189.618	5,1
5503	KARDE EDİLMEMİŞ, TARANMAMIŞ SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER	174.479	4,7
	RUSYA TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	3.717.391	100

Kaynak: Trademap

En Çok Hazırgiyim ve Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler

2012 yılı rakamları itibariyle Rusya'nın en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ilk 5 ülke Çin, Kazakistan, Belarus, Türkiye ve İtalya olarak sıralanmaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	3.887.151	3.760.871	-3,2	39,8
KAZAKİSTAN	-	922.798	-	9,8
BELARUS	-	744.882	-	7,9
TÜRKİYE	555.737	607.421	9,3	6,4
İTALYA	491.075	449.915	-8,4	4,8
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	4.933.963	6.485.887	31,5	68,6
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI	64,5	68,6		
DÜNYA TOPLAMI	7.644.084	9.455.468	23,7	100

Kaynak: Trademap

Türkiye 607,4 milyon dolarlık ihracat değeri ve % 6,4'lük pay ile Rusya'nın en büyük dördüncü hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi olarak sıralanmaktadır.

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatındaki en büyük tedarikçisi 3,8 milyar dolarlık ihracatı ile Çin Halk Cumhuriyeti'dir. 2012 yılında Rusya'nın bu ülkeden yaptığı ithalat 2011 yılına kıyasla % 3,2 azalmıştır. Çin'in pazar payının % 39,8 gibi çok yüksek bir oranda olması Rus hazır giyim ve konfeksiyon pazarındaki Çin ağırlığını açık bir biçimde ifade etmektedir.

2012 yılında ülkemizden Rusya'ya yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı % 9,3 oranında artmış ve 607,4 milyon dolara yükselmiştir.

Rusya'nın En Çok İthalatını Yaptığı Hazırgiyim ve Konfeksiyon Ürünleri

2012 yılında Rusya'nın ithal ettiği hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 6204 GTİP başlıklı kadınlar ve kız çocukları için takım elbiseler,takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortları ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; 6104 G.T.İ.P başlıklı kadınlar ve kız çocukları için örme takım elbiseler,takımlar,

ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortları, 6110 G.T.İ.P. başlıklı kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler ve benzeri örme eşya; 6203 GTİP başlıklı erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, blazerler, pantolonlar; ile 6115 G.T.İ.P başlıklı örme külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik şeklinde çoraplardır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON ÜRÜNLERİ			
2012			
Birim 1000 \$			
DORTLÜ GTİP NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSELER, TAKIMLAR, CEKETLER, BLAZERLER, ELBİSELER, ETEKLER, PANTOLON ETEKLER, PANTOLONLAR, ASKILI VE ÜST ÖN PARÇALI TULUMLAR, KISA PANTOLONLAR VE ŞORTLAR (YÜZME KIYAFETLERİ HARİÇ):	1.146.783	12,1
6104	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSELER, TAKIMLAR, CEKETLER, BLAZERLER, ELBİSELER, ETEKLER, PANTOLON ETEKLER, PANTOLONLAR, ASKILI VE ÜST ÖN PARÇALI TULUMLAR, KISA PANTOLONLAR VE ŞORTLAR (ÖRME) (YÜZME KIYAFETLERİ HARİÇ):	942.946	10,0
6110	KAZAKLAR, SÜVETERLER, HIRKALAR, YELEKLER VE BENZERİ EŞYA (ÖRME) :	933.380	9,9
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	603.574	6,4
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR, TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİŞ ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ŞEKLİNDE ÇORAPLAR (ÖRME)	599.198	6,3
	RUSYA TOPLAM KONFEKSİYON İTHALATI	9.455.444	100,0

Kaynak: Trademap

IV. TÜRKİYE – RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Rusya Federasyonu Genel Dış Ticareti

Türkiye'nin en yoğun ticari ilişkilerde bulunduğu ülkeler arasında yer alan Rusya Federasyonu'na 2012 yılında 6,7 milyar dolar değerinde ihracat ve bu ülkeden 26,7 milyar dolar değerinde ithalat yapılmıştır. Bu rakamlarla 2012 yılında Türkiye ile Rusya Federasyonu arasındaki ticaret hacmi (ihracat + ithalat) 33,4 milyar dolar olmuştur. İki ülke arasındaki ticaret Rusya lehine gelişme göstermektedir.

2013 yılının Ocak-Haziran ilk altı aylık döneminde ise Türkiye'den Rusya Federasyonu'na 3,3 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2012 yılının aynı dönemine göre Rusya'ya yapılan ihracat % 4,8 oranında artmıştır. Bu oran, anılan dönemde kaydedilen Türkiye genel ihracat artış oranından (% 1,3) daha yüksek bir orandır. Dolayısıyla, Rusya Federasyonu'nun Türkiye genel ihracatındaki payı % 4,3'ten %4,4'e yükselmiştir.

Diğer yandan 2013 yılının Ocak – Haziran döneminde Rusya Federasyonu'ndan 11,8 milyar dolar değerinde ithalat yapılmıştır. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 2012 yılının aynı dönemine kıyasla % 7,3 oranında düşmüştür. Aynı dönemde Türkiye'nin genel ithalatı ise %7,2 artmıştır. Bu sebeple Rusya Federasyonu'nun Türkiye'nin genel ithalatı içerisindeki payı %10,8'den %9,4'e gerilemiştir.

2013 yılının ilk altı aylık döneminde Türkiye'nin genel ihracatı 75,2 milyar dolar ve ithalatı 125,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya Federasyonu, ihracat yapılan toplam 231 ülke ve serbest bölge içerisinde, Almanya, Irak, İngiltere ve İtalya'nın ardından 5. sıradadır. İthalat yapılan toplam 229 ülke ve serbest bölge arasında ise Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ardından ikinci sıradadır. Almanya, ABD ve İtalya sırasıyla Rusya'yı izleyen ülkelerdir.

Genel ticarete paralel şekilde, Rusya Federasyonu tekstil ve konfeksiyon ticareti açısından da Türkiye için önemli bir partnerdir. 2012 yılında kaydedilen Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki 33,3 milyar dolarlık toplam ticaret hacminin 1,5 milyar dolarlık kısmını, diğer bir deyişle oransal olarak % 4,5'lik bölümünü tekstil ve konfeksiyon ticareti oluşturmaktadır. 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde ise iki ülke arasındaki 15,1 milyar dolarlık toplam ticaret hacminin 748,5 milyon dolarlık (%5'lik) kısmı, tekstil ve konfeksiyon ticaretinden kaynaklanmaktadır.

2013 yılı Ocak – Haziran dönemi itibarıyla Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği ülkeler içerisinde 9. sırada yer alırken, ülkemizin tekstil ihracatında pazar büyüklüğü açısından bir önceki yılın aynı döneminde olduğu gibi birinci sıradadır.

Türkiye'nin Rusya Federasyonu ile dış ticaretini, tekstil ve konfeksiyon ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU TİCARİ İLİŞKİLERİ						
Birim: \$	2011	2012	DEĞİŞİM	2012	2013	DEĞİŞİM
	YILLIK	YILLIK	%	OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	%
RUSYA FEDERASYONU'NA İHRACAT	5.992.633.393	6.680.585.930	11,5	3.187.008.101	3.339.114.533	4,8
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	134.906.868.830	152.461.736.556	13,0	74.297.716.634	75.230.716.158	1,3
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	4,4	4,4		4,3	4,4	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN İTHALAT	23.952.914.321	26.625.286.056	11,2	12.699.727.062	11.773.934.663	-7,3
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	240.841.676.274	236.545.140.909	-1,8	117.394.965.450	125.836.710.826	7,2
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	9,9	11,3		10,8	9,4	
RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI	295.909.325	358.831.053	21,3	172.286.851	201.994.244	17,2
TÜRKİYE KONFEKSİYON İHRACATI	15.648.660.734	15.753.400.255	0,7	7.695.479.180	8.339.141.764	8,4
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	1,9	2,3		2,2	2,4	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI	1.345.213	1.661.814	23,5	42.008	110.204	162,3
TÜRKİYE KONFEKSİYON İTHALATI	3.165.676.374	2.502.472.382	-20,9	1.114.892.298	1.218.382.456	9,3
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	0,04	0,07		0,004	0,01	
RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI	1.004.028.913	1.127.737.094	12,3	564.637.690	539.417.355	-4,5
TÜRKİYE TEKSTİL İHRACATI	7.707.384.326	7.749.225.552	0,5	3.813.633.150	4.151.220.073	8,9
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	13,0	14,6		14,8	13,0	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI	16.192.982	9.892.306	-38,9	5.123.342	6.996.979	36,6
TÜRKİYE TEKSTİL İTHALATI	10.386.750.480	8.674.485.448	-16,5	4.422.428.879	4.778.774.182	8,1
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	0,2	0,1		0,1	0,1	

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

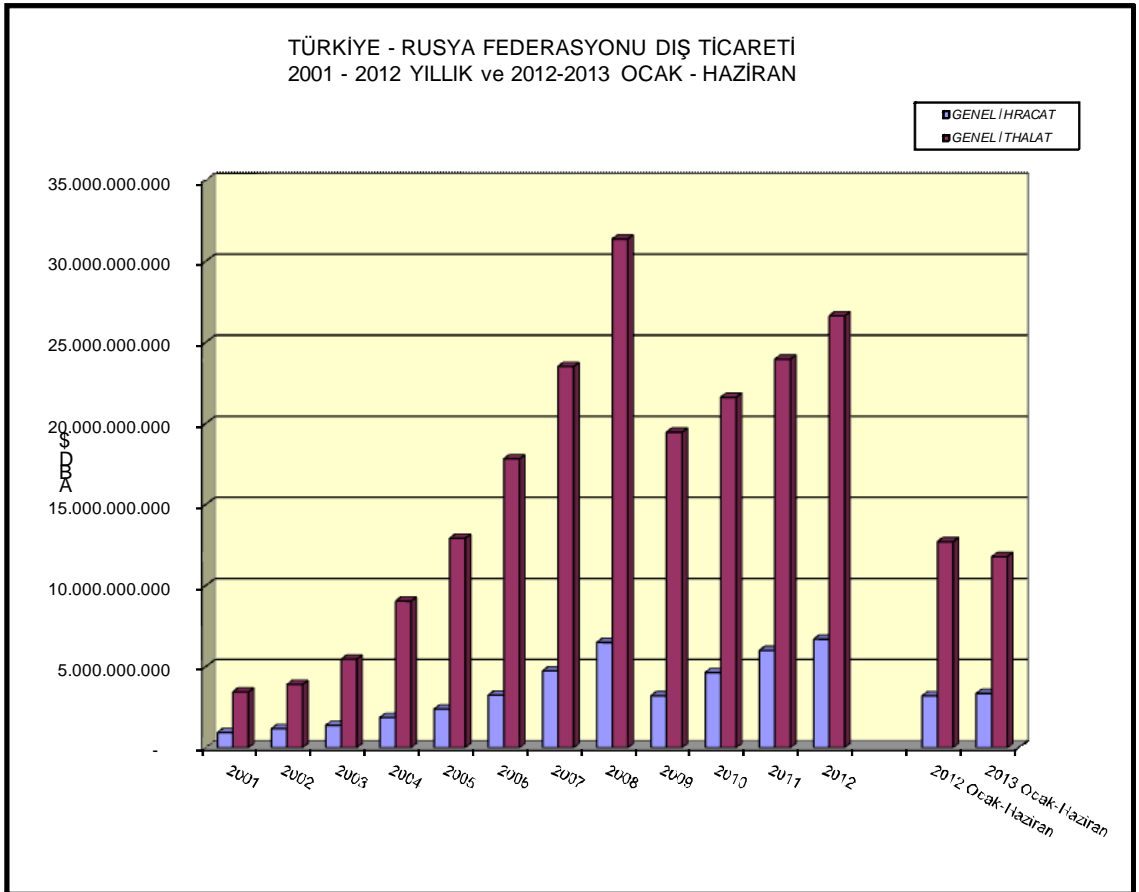
2001 yılından 2013 yılının Haziran ayı sonuna kadar Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan genel ihracat incelendiğinde, 2001 yılından 2008 yılına kadar % 16,7 ile % 46 arasında değişen oranlarda düzenli artışlar ve 2009 yılında küresel krizin etkisiyle % 50,6 düşüş kaydedildiği görülmektedir. 2010 yılında ise küresel ekonomik krizin etkilerinin atılmaya başlanması ile 2009 yılına kıyasla %44,5 oranında ihracat artışı olmuş, ihracatın artış eğilimi 2011 yılında da sürmüştür. 2001 yılında 924,1 milyon dolar olan ihracat, 2008 yılında yedi katına çıkarak 6,5 milyar dolara yükselirken, 2009 yılında 3,2 milyar dolara gerilemiş, 2010 yılından itibaren tekrar yükselişe geçerek 2012 yılı sonu itibariyle 6,7 milyar dolara çıkmıştır. 2001 yılından 2012 yılına kadarki oniki yıllık süreçte Rusya Federasyonu'na ortalama yıllık ihracat artış oranı %23,8 olarak hesaplanmaktadır.

2013 yılının Ocak – Haziran döneminde ise Rusya Federasyonu'na ihracat 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %4,8 oranında artışla 3,3 milyar doları bulmuştur.

2001 yılından 2013 yılının Ocak–Haziran dönemi sonuna kadar Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat ile bu ülkeden yapılan ithalat ve yıllık değişimler, aşağıdaki tablo ve grafikte görülebilir.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2001	924.106.727	-	3.435.672.619	-
2002	1.172.038.590	26,8	3.891.721.401	13,3
2003	1.367.590.908	16,7	5.451.315.438	40,1
2004	1.859.186.551	35,9	9.033.138.484	65,7
2005	2.377.049.944	27,9	12.905.619.879	42,9
2006	3.237.611.322	36,2	17.806.238.758	38,0
2007	4.726.853.152	46,0	23.508.494.288	32,0
2008	6.483.003.596	37,2	31.364.476.862	33,4
2009	3.202.397.525	-50,6	19.450.085.570	-38,0
2010	4.628.152.963	44,5	21.600.641.439	11,1
2011	5.992.633.394	29,5	23.952.931.141	10,9
2012	6.680.585.930	11,5	26.625.286.056	11,2
2012 Ocak-Haziran	3.187.008.101		12.699.727.062	
2013 Ocak-Haziran	3.339.114.533	4,8	11.773.934.663	-7,3

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

İthalat açısından bakıldığında, 2001 yılından 2008 yılına kadar Rusya Federasyonu'ndan ithalat sadece % 13,3 ile % 65,7 arasında değişen oranlarda artmıştır. 2009 yılında %38'lik bir düşüşün ardından, 2010, 2011 ve 2012 yıllarındaki artışlarla Rusya Federasyonu'ndan ithalat 26,6 milyar dolara yükselmiştir. 2001 yılından 2012 yılına ithalatın yıllık ortalama artış oranı % 23,7 olarak hesaplanmaktadır.

2013 yılının Ocak – Haziran döneminde ise, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan genel ithalatı 2012 yılının aynı dönemine göre % 7,3 oranında düşüşle 11,8 milyar dolara gerilemiştir.

Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na ihracatı maddeler bazında incelendiğinde, 2013 yılının Ocak – Haziran döneminde en fazla ihraç edilen ürünün 07 02 GTİP başlıklı domates (taze/soğutulmuş) olduğu anlaşılmaktadır. Bu ürün grubunda 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %7,6 oranında bir artış görülmüş ve 220,7 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Ürün grubunun Rusya Federasyonu'na yapılan toplam ihracat içerisindeki payı % 6,6'dır.

En çok ihraç edilen diğer ürünler; %24,1'lik düşüş ve 164,9 milyon dolar ihracat değeriyle 87 03 GTİP başlıklı binek otomobiller ve esas itibarıyla insan taşımaya üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar, % 13 düşüş ve 131,2 milyon dolar ihracat değeri ile 60 06 GTİP başlıklı diğer örme kumaşlar ile %39,4 artış ve 121,8 milyon dolar ihracat değeri ile 87 08 GTİP başlıklı karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar olarak sıralanmaktadır.

2013 yılının ilk altı aylık döneminde, ülkemizden Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun on birinde ihracat, %3,6 ile %39,4 arasında değişen oranlarda artarken, dokuz ürün grubunda %1,6 ile %32,1 arasında düşüşler olmuştur.

Bu dönemde 87 08 GTİP başlıklı karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar kaydedilen % 39,4'lük ihracat artış oranı ile ülkemizden Rusya Federasyonu'na ihraç edilen ürünler arasında ihracatı en yüksek oranda artan ürün olmuştur.

Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde 3 grup tekstil ürünü bulunmaktadır. Bunlar 60 06 GTİP başlıklı diğer örme kumaşlar, 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerden dokuma kumaşlar ile 60 04 GTİP başlıklı diğer örme mensucatlarıdır.

63 02 GTİP başlıklı yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri, Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde yer alan tek ev tekstili ürünüdür.

TÜRKİYE'DEN RUSYA FEDERASYONU'NA GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2012	2013	2012 / 2013	TOPLAMDA
		OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
0702	DOMATES (TAZE/SOĞUTULMUŞ)	205.067.482	220.651.049	7,6	6,6
8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE ESAS İTİBARIYLA İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR (YARIŞ)	217.152.895	164.866.245	-24,1	4,9
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	150.745.936	131.158.819	-13,0	3,9
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	87.379.305	121.822.472	39,4	3,6
805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUŞ)	82.982.684	108.857.309	31,2	3,3
5407	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	94.255.088	97.640.331	3,6	2,9
7113	MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI (KIYMETLİ METALLERDEN VEYA KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLERDEN)	81.794.328	93.778.675	14,7	2,8
7210	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULLERİ, GENİŞLİĞİ 600 MM VEYA DAHA FAZLA OLANLAR (KAPLA	78.076.079	73.843.228	-5,4	2,2
3917	PLASTİKTEN HORTUMLAR, BORULAR VE BAĞLANTI ELEMANLARI (MANŞON, NİPEL, DIRSEK, FLANŞLAR, VB.)	57.942.076	62.578.000	8,0	1,9
8707	KARAYOLUNDA KULLANILAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN KAROSERİLER (ŞOFÖR MAHALLERİ DAHİL)	45.280.405	52.209.139	15,3	1,6
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	71.800.719	50.750.306	-29,3	1,5
6403	DİŞ TABANI KAUCUKTAN, PLASTİK MADDEDEN, TABİİ VEYA TERKİP YOLUYLA ELDE EDİLEN KÖSELEDEN VE YÜZÜ DERİ	34.418.659	43.383.082	26,0	1,3
8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VE YARI DİZEL)	31.094.025	42.837.264	37,8	1,3
2523	ÇİMENTO	52.658.573	41.020.345	-22,1	1,2
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	45.204.657	31.445.352	-30,4	0,9
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	22.295.564	30.573.267	37,1	0,9
8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME, TASNİF, AYIRMA, YIKAMA, KIRMA, ÖĞÜTME,	28.002.291	29.678.838	6,0	0,9
8544	İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLolar VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLER; TEK TEK KAPLANMIŞ LİFLERDEN OLUŞAN FİBE	43.234.712	29.364.921	-32,1	0,9
8536	GERİLİMİ 1000 VOLTU GEÇMEYEN ELEKTRİK DEVRESİ TEÇHİZATI (ANAHTARLAR, RÖLELER, SİGORTALAR, FİŞLER, KU	33.989.302	29.345.468	-13,7	0,9
3401	SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK ÜRÜNLER VE MÜSTAHZARLAR	29.699.345	29.237.586	-1,6	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		1.493.074.125	1.485.041.696	-0,5	44,5
RUSYA FEDERASYONU'NA GENEL İHRACAT		3.187.008.101	3.339.114.533	4,8	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		47	44		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

2013 yılının Ocak – Haziran döneminde, Rusya Federasyonu'ndan en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun yarısında %11,3 ile %231 arasında değişen oranlarda ithalat artışları olurken, diğer yarısında ise %12,9 ile %43,9 arasında değişen oranlarda ithalat düşüşleri meydana gelmiştir.

İthalatta 27 11 GTİP başlığı altındaki petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar başı çekmektedir. 2013 yılının Ocak – Haziran döneminde, bu ürün grubunda ithalat, 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %21,1 oranında düşerek 4,9 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunun Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan yaptığı toplam ithalat içerisindeki payı %41,6 düzeyindedir.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2012 OCAK - HAZİRAN	2013 OCAK - HAZİRAN	2012 / 2013 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
2711	PETROL GAZLARI VE DİĞER GAZLI HİDROKARBONLAR	6.209.257.909	4.901.610.087	-21,1	41,6
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	1.346.737.515	2.037.886.819	51,3	17,3
2701	TAŞKÖMÜRÜ; TAŞKÖMÜRÜNDEN ELDE EDİLEN BRİKETLER, TOPAK VB. KATI YAKITLAR	798.255.285	645.735.815	-19,1	5,5
7601	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM	513.967.623	443.877.763	-13,6	3,8
7207	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YARI MAMULLER	256.527.093	424.949.150	65,7	3,6
7204	DÖKME DEMİRİN, DEMİRİN VEYA ÇELİĞİN DOKUNTU VE HURDALARI VEYA BUNLARIN ERİTİLMESİ İLE ELDE DİLMİŞ KÜ	467.395.388	355.718.442	-23,9	3,0
1512	AYÇİÇEĞİ, ASPIR, PAMUK TOHUMU YAĞLARI VE BUNLARIN FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	400.338.671	288.657.515	-27,9	2,5
2709	HAM PETROL (PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR)	479.287.107	268.820.838	-43,9	2,3
7208	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE ÜRÜNLERİ (GENİŞLİK >= 600 MM) (SICAK HADDELENMİŞ) (KAPLANM)	132.868.787	266.757.809	100,8	2,3
1001	BUĞDAY VE MAHLUT	269.316.698	201.112.051	-25,3	1,7
7408	BAKIR TELLER	128.645.085	198.358.714	54,2	1,7
1005	MISIR	71.284.388	170.222.129	138,8	1,4
3102	AZOTLU MİNERAL VEYA KİMYASAL GÜBRELER	92.150.387	118.492.412	28,6	1,0
7209	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİĞİ > 600 MM, SOĞUK HADDELENMİŞ, KAPLANMA	106.235.722	118.272.655	11,3	1,0
2601	DEMİR CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	29.939.232	99.106.200	231,0	0,8
4412	KONTRPLAKLAR, KAPLAMALI LEVHALAR VE BENZERİ LAMİNE EDİLMİŞ AĞAÇLAR	61.407.758	73.051.652	19,0	0,6
7201	DÖKME DEMİR (PIK DEMİR) VE AYNALI DEMİR (KÜTLE, KÜLÇE, BLOK VEYA DİĞER İLK ŞEKİLLERDE)	111.189.534	62.348.387	-43,9	0,5
7211	DEMİR VE ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİKLERİ 600 MM.DEN AZ VE KAPLANMAMIŞ OLANLAR	63.237.009	55.075.293	-12,9	0,5
2814	SAF AMONYAK VEYA AMONYAĞIN SULU ÇÖZELTİLERİ	84.064.074	54.941.405	-34,6	0,5
3105	AZOT, FOSFOR VE POTASYUMUN İKİSİNİ VEYA ÜÇÜNÜ İÇEREN MİNERAL VEYA KİMYASAL GÜBRELER	39.585.054	52.717.878	33,2	0,4
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		11.661.690.319	10.837.713.014	-7,1	92,0
RUSYA FEDERASYONU'NDAN GENEL İTHALAT		12.699.727.062	11.773.934.663	-7,3	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		92	92		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan ithal ettiği diğer başlıca ürünler, %51,3 artış ve 2 milyar dolar ithalat değeri ile 27 10 GTİP başlıklı petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, %19,1 oranında düşüş ve 645,7 milyon dolar ithalat değeriyle 27 01 GTİP başlıklı taş kömürü ve taş kömüründen elde edilen briketler ve katı yakıtlar, %13,6 düşüş ve 443,9 milyon dolar ithalat değeri ile 76 01 GTİP başlıklı işlenmemiş alüminyum olarak sıralanmaktadır.

2013 Ocak-Haziran döneminde Rusya Federasyonu'ndan ithalatı en yüksek oranlı artan ürün grubu %231 oranında artış ve 99,1 milyon dolarlık ithalat yapılan 26 01 GTİP başlıklı demir cevherleri ve konsantreleri olmuştur. İthalatı %138,8 oranında artan 10 05 GTİP başlıklı mısır, ithalatı %100,8 oranında artan ve 266,8 milyon doları bulan 72 08 GTİP başlıklı demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği >600mm)(sıcak haddelenmiş) Rusya Federasyonu'ndan ithalatı yüksek oranlı artan diğer mamullerdendir.

Aynı dönemde Rusya Federasyonu'ndan ithalatı oransal olarak en fazla düşen ürün, 27 09 GTİP başlıklı ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar) olmuştur. Ocak – Haziran 2013 döneminde bu ürünün ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %43,9 oranında azalarak 268,8 milyon dolar olmuştur. ayrıca, 72 01 GTİP başlıklı dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (lütte, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde) ithalatında da %43,9 oranında düşüş görülmüştür. Bu düşme neticesinde, söz konusu ürünlerin ithalatı 62,3 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye – Rusya Federasyonu Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti

2012 yılı Ocak-Haziran döneminde Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği ülkeler arasında 10. sırada yer alan Rusya Federasyonu, 2013 yılının aynı dönemi itibarıyla bir sıra yükselerek Almanya, İngiltere, İspanya, Fransa, Hollanda, İtalya, Irak ve Danimarka'nın ardından 9. sırada yer almıştır. Bu ülke ile Türkiye arasındaki hazır giyim ve konfeksiyon ticaretinin hacmi 2011 yılında 297,3 milyon dolar iken 2012 yılında 360,5 milyon dolara yükselmiştir. Bu rakamın 358,8 milyon dolarlık kısmı Rusya'ya ihracat, 1,7 milyon dolarlık kısmı ise Rusya'dan ithalattan kaynaklanmaktadır. İki ülke arasındaki hazır giyim ve konfeksiyon ticareti Türkiye lehine gelişme göstermektedir.

2013 Ocak-Haziran döneminde de kural bozulmamış, Türkiye'den Rusya Federasyonu'na 202 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ve sadece 110 bin dolarlık ithalat gerçekleştirilmiş, ticaretin gelişimi Türkiye lehine devam etmiştir.

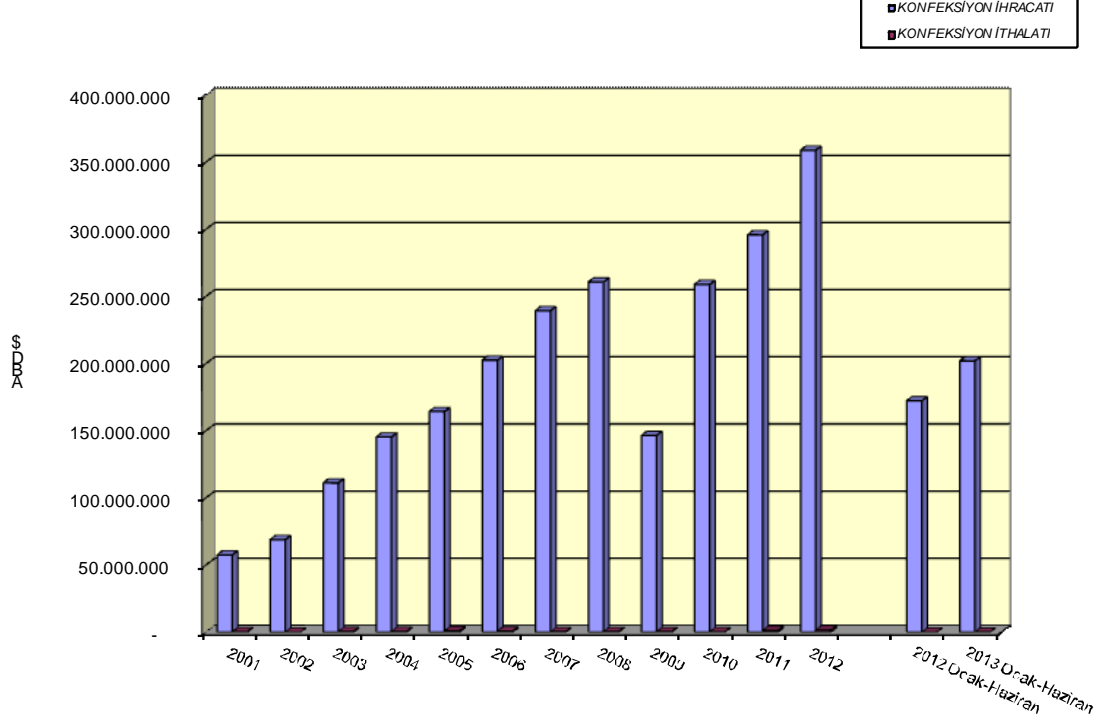
2001 yılından 2013 yılının Haziran ayı sonuna kadar Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı incelendiğinde, son oniki yıl içerisinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının yıllık ortalama %20,2 oranında arttığı anlaşılmaktadır. 2013 yılının Ocak – Haziran döneminde ise hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,2 oranında artarak 172,3 milyon dolardan 202 milyon dolara çıkmıştır.

Diğer yandan, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı, 2001 yılından 2012 yılına kadar bazı yıllar artıp bazı yıllar azalarak dalgalı bir seyir izlemiştir. 2001 yılında 320,4 bin dolar olan ithalat değeri 2005 yılında 1 milyon doları aşmış, izleyen yıllarda azalarak 2010 yılında 286,6 bin dolara kadar düşmüş, 2011 yılında %369,4 oranındaki ciddi bir artış yaşadıktan sonra 2012 yılında %23,5'lik artışla 1,7 milyon dolar ile son on iki yıllık sürecin en yüksek ithalat rakamına ulaşmıştır. 2013 Ocak – Haziran döneminde yine %162,3'lük yüksek bir oranda artış gerçekleşerek ithalat 110 bin dolar olarak kayıtlara geçmiştir.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU KONFEKSİYON TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	KONFEKSİYON İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	KONFEKSİYON İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2001	57.538.474	-	320.434	-
2002	68.942.448	19,8	11.196	-96,5
2003	111.113.832	61,2	518.279	4529,1
2004	145.328.691	30,8	541.481	4,5
2005	164.323.509	13,1	1.089.900	101,3
2006	202.549.775	23,3	828.273	-24,0
2007	239.444.594	18,2	392.183	-52,7
2008	260.774.419	8,9	383.261	-2,3
2009	146.488.278	-43,8	394.697	3,0
2010	258.929.177	76,8	286.572	-27,4
2011	295.909.325	14,3	1.345.213	369,4
2012	358.831.053	21,3	1.661.814	23,5
2012 Ocak-Haziran	172.286.851		42.008	
2013 Ocak-Haziran	201.994.244	17,2	110.204	162,3

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU KONFEKSİYON TİCARETİ
2001 - 2012 YILLIK ve 2012-2013 OCAK - HAZİRAN

Rusya Federasyonu'na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatına ürünler bazında bakıldığında, 2013 yılının Ocak – Haziran döneminde, en fazla ihraç edilen ürün grubunun 63 02 GTİP başlığında yer alan yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri olduğu görülmektedir. Ocak – Haziran 2013 döneminde bu ürün grubunda ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %37,1 oranında artmış ve 30,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ürün grubunun toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı % 15,1'dir.

TÜRKİYE'DEN RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$		2012	2013	2012 / 2013	TOPLAMDA
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	22.295.564	30.573.267	37,1	15,1
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KİY	24.071.634	28.827.254	19,8	14,3
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON ETEK, VB.(YÜZM	23.834.155	25.497.683	7,0	12,6
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	20.666.601	25.130.241	21,6	12,4
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR,TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇO	7.798.973	11.314.449	45,1	5,6
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR; PERDE VE YATAK FARBELALARI	5.695.780	9.620.632	68,9	4,8
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)YÜZ	7.817.600	9.369.917	19,9	4,6
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	5.739.115	8.976.045	56,4	4,4
6205	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER	7.345.073	7.274.079	-1,0	3,6
6108	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN KOMBINEZON, JÜP VEYA JÜPON, SLİP VE KÜLOT, GECELİK, PİJAMA, LİZÖZ, BORNOZ VB	8.804.470	6.821.721	-22,5	3,4
6103	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)(Y	2.178.561	5.484.505	151,7	2,7
6105	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER (ÖRME)	5.645.919	5.099.154	-9,7	2,5
6106	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER, GÖMLEK -BLUZLAR (ÖRME)	3.147.427	3.354.136	6,6	1,7
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	4.123.612	3.305.554	-19,8	1,6
6107	ERKEK VE ERKEK ÇOCUK İÇİN KÜLOTLAR, SLİPLER, GECE GÖMLEKLERİ, PİJAMALAR, BORNOZLAR, ROBDÖŞAMBRALAR VE	2.394.974	3.209.682	34,0	1,6
6111	BEBEK İÇİN GİYİM EŞYASI VE AKSESUARİ (ÖRME)	3.382.415	3.125.384	-7,6	1,5
6304	DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI (94.04 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)	3.638.497	2.402.851	-34,0	1,2
6202	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN MANTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELEİN, ANORAKLAR (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZG	3.179.118	2.030.581	-36,1	1,0
6201	ERKEK VEYA ERKEK ÇOCUK İÇİN PALTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELEİN, ANORAK (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZ	2.321.682	1.991.842	-14,2	1,0
6208	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN FANİLA, KAŞKORSE, KOMBINEZON, JÜP VEYA JÜPON, SLİP VE KÜLOT, GECELİK, PİJ	757.942	1.902.346	151,0	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		164.839.112	195.311.323	18,5	96,7
RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI		172.286.851	201.994.244	17,2	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		96	97		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

İkinci en fazla ihraç edilen hazır giyim ve konfeksiyon ürün grubu 62 03 GTİP başlıklı erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şortlar olmuştur. Bu ürün grubunda ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %19,8 oranında artmış ve 28,8 milyon dolar olmuştur.

62 04 GTİP başlıklı kadınlar ve kız çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek vb. üçüncü büyük ihraç kalemi olup, ihracat 2013 Ocak-Haziran döneminde %7 artışla 25,5 milyon dolara yükselmiştir. Diğer bir önemli ürün grubu 61 09 GTİP başlıklı örme t-shirt, fanila ve benzeri iç giyim eşyalarının ihracatı ise aynı dönemde %21,6 oranında artarak 25,1 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

2013 yılının Ocak – Haziran döneminde Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi hazır giyim ve konfeksiyon ürün grubu içerisinde sekiz ürün grubunda ihracat %1 ile %36,1 arasında değişen oranlarda düşmüş, kalan oniki ürün grubunda ise %151,7'ye varan oranlarda ihracat artışları kaydedilmiştir.

Rusya Federasyonu'na ihracatı en yüksek oranlı artan hazır giyim ve konfeksiyon mamulleri 61 03 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için örme takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort ürün grubu olmuştur. Bu ürünlerin ihracatı anılan dönemde % 151,7 oranında artarak 2,2 milyon dolar seviyesinden 5,5 milyon dolara yükselmiştir. 2013 yılının ilk altı aylık döneminde 62 08 GTİP başlıklı kadınlar ve kız çocuklar için fanila, kaşkorse, kombinezon, jup ve jüpon, slip ve külot, gecelik ve pijamaların ihracatı %151 oranında artışla 758 bin dolardan 1,9 milyon dolara yükselirken, 63 03 GTİP başlıklı perdeler ve iç storlar, perde ve yatak farbelaları ihracatı %68,9 oranında ve 61 10 GTİP başlıklı örme kazak, süveter, hırka, yelek vb.eşya ihracatı ise %56,4 oranında artmıştır.

2013 Ocak-Haziran döneminde oransal olarak ihracatı en çok gerileyen ürün grubu %36,1 oranında düşüş kaydedilen ve 2 milyon dolarlık ihracat yapılan 62 02 GTİP başlıklı kadın ve kız çocuklar için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil)lar olmuştur.

Diğer yandan, Rusya Federasyonu'ndan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı mercek altına alındığında, 2012 Ocak-Haziran döneminde ithal edilmeyen onbir kalem ürünün 2013 yılının aynı döneminde yeniden ithal edilmeye başlandığı görülmektedir.

63 03 GTİP başlıklı perdeler, iç storlar, perde ve yatak farbelaları 2013 Ocak-Haziran döneminde Rusya Federasyonu'ndan en fazla ithal edilen hazır giyim ve konfeksiyon ürün grubu olmuştur. 34,8 bin dolarlık ithalat, bu dönemde Rusya Federasyonu'ndan yapılan toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %31,6'lık kısmını oluşturmaktadır.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$		2012	2013	2012 / 2013	TOPLAMDA
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR; PERDE VE YATAK FARBELALARI	28.549	34.786	21,8	31,6
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON ETEK, VB.(YÜZM	2.442	15.416	531,3	14,0
6201	ERKEK VEYA ERKEK ÇOCUK İÇİN PALTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAK (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZ		13.534		12,3
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)		10.420		9,5
6202	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN MANTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAKLAR (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZG	223	8.845	3.866,4	8,0
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KIY		8.498		7,7
6212	SÜTYEN, KORSE, KORSE KEMER, PANTOLON ASKISI, ÇORAP BAĞI, JARTİYER VB. EŞYA VE BUNLAR İÇİN PARÇALAR		6.193		5,6
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	607	2.704	345,5	2,5
6211	SPOR, KAYAK VE YÜZME KİYAFETLERİ; DİĞER GİYİM EŞYASI		2.556		2,3
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	6.027	1.999	-66,8	1,8
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR, TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARIS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇO		1.907		1,7
6307	DİĞER HAZİR EŞYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	1.002	902	-10,0	0,8
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)		872		0,8
6117	GİYİM EŞYASININ DİĞER AKSESUARİ (ÖRME), GİYİM EŞYASININ VEYA GİYİM EŞYASI AKSESUARININ PARÇALARI (ÖR		581		0,5
6205	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER		355		0,3
6308	KİLİMLER, HALILAR, İŞLEMELİ MASA ÖRTÜLERİ VE PEÇETE YAPIMINDA KULLANILAN MENSUCAT VE İPLİKLERDEN MÜT		345		0,3
6305	EŞYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL	404	163	-59,7	0,1
6116	ELDİVEN (ÖRME)		128		0,1
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)(YÜZ	2.195		-100,0	-
6114	DİĞER GİYİM EŞYASI (ÖRME)	444		-100,0	-
	İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI	41.893	110.204	163,1	100,0
	RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI	42.008	110.204	162,3	100,0
	İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %	100	100		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

Türkiye – Rusya Federasyonu Tekstil Dış Ticareti

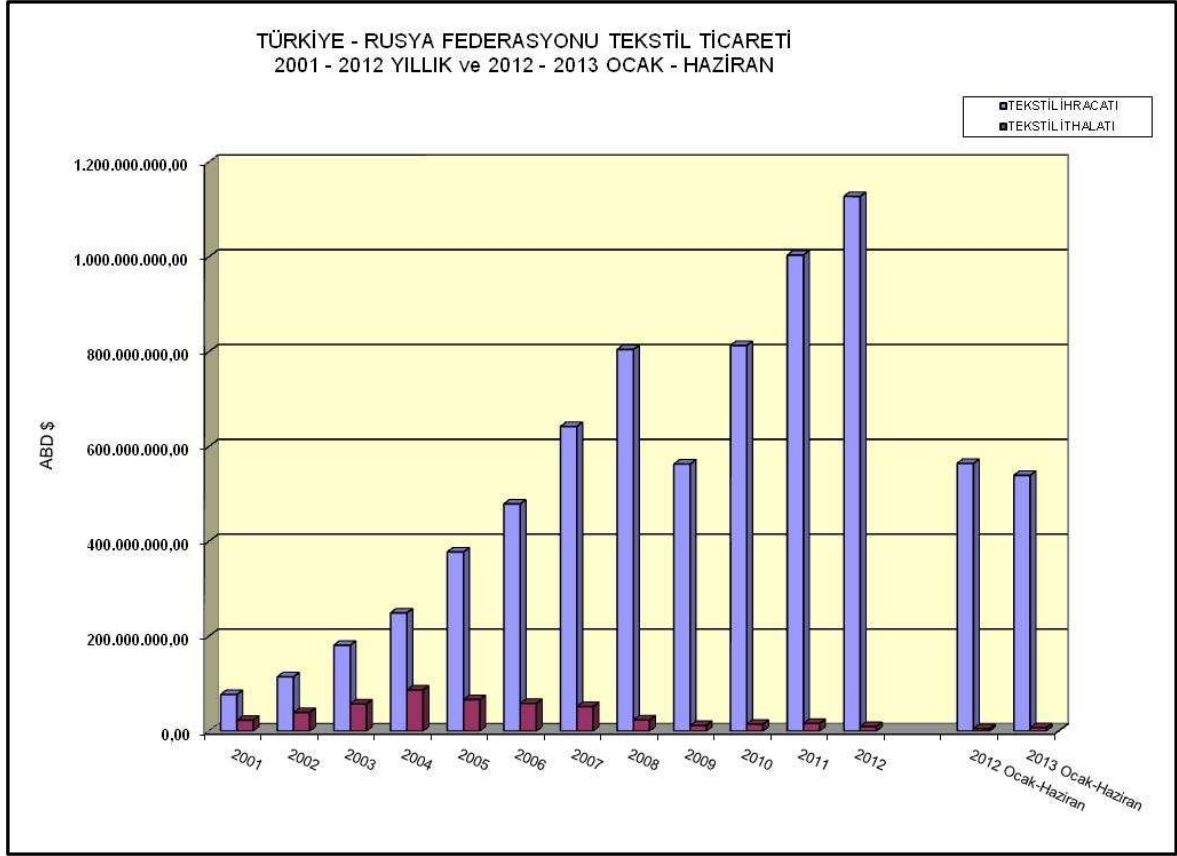
2012 yılında olduğu gibi 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde de Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en fazla tekstil ürünleri (elyaf, iplik ve kumaş) ihraç ettiği ülke konumunu korumuştur. İtalya, Almanya, Romanya, ABD ve İngiltere, Rusya Federasyonu'nu izleyen ülkelerdir. Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki tekstil ticareti Türkiye lehine gelişim göstermektedir.

2001 yılından 2013 yılının Ocak – Haziran dönemine kadar Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki tekstil ticaretine ilişkin veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU TEKSTİL TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2001	77.052.746	-	23.036.768	-
2002	114.364.042	48,4	39.452.769	71,3
2003	181.202.502	58,4	57.342.248	45,3
2004	249.340.350	37,6	86.818.433	51,4
2005	377.894.621	51,6	66.581.196	-23,3
2006	479.203.360	26,8	58.286.980	-12,5
2007	642.518.495	34,1	51.882.252	-11,0
2008	804.943.301	25,3	23.431.785	-54,8
2009	563.168.561	-30,0	11.800.182	-49,6
2010	813.432.455	44,4	14.777.919	25,2
2011	1.004.028.913	23,4	16.192.982	9,6
2012	1.127.737.094	12,3	9.892.306	-38,9
2012 Ocak-Haziran	564.637.690		5.123.342	
2013 Ocak-Haziran	539.417.355	-4,5	6.996.979	36,6

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

2001 yılında 77,1 milyon dolar olan Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatı, 2008 yılına kadar olan son dokuz yıllık süreçte %25,3 ile %58,4 arasında değişen oranlarda artmış ve 800 milyon doları geçmiş, 2009 yılında ise küresel ekonomik krizin yansımasıyla %30 oranında azalarak 563,2 milyon dolara gerilemiştir. 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ise sırasıyla %44,4, %23,4 ve %12,3 oranında artışlar yaşanmış olup Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatı 1 milyar dolar sınırını geçmiştir. Son oniki yıl için, yıllık ortalama artış oranı %30,2 olarak hesaplanmaktadır. 2013 yılının Ocak - Haziran döneminde ise 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %4,5 oranında düşüşle Rusya Federasyonu'na 539,4 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

2001 yılından 2012 yılına kadar geçen dönemde Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı ise, kah yükselen kah düşen bir seyir izlemiş, 2005 yılından 2009 yılına sürekli olarak azalan bir seyir izlemiş, 2010 yılından itibaren ise tekrar artışa geçmiştir. Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı 2004 yılında 86,8 milyon dolar ile tavan yapmış, 2012 yılında 9,9 milyon dolara kadar gerilemiştir. 2013 Ocak-Haziran döneminde ise Rusya Federasyonu'ndan %36,6 oranında artışla 7 milyon dolarlık tekstil ve hammaddeleri ithalatı yapılmıştır.

Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatına ürünler bazında bakıldığında, 60 06 GTİP başlığındaki diğer örme mensucatin, en fazla ihraç edilen tekstil ürünleri olduğu görülmektedir. 2013 yılı Ocak – Haziran döneminde %13 düşüşle 131,2 milyon dolar değerinde diğer örme mensucat ihraç edilmiştir. Toplam tekstil ihracatının %23,2'lik kısmını 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat oluşturmaktadır.

2012 yılının aynı dönemine kıyasla %3,6 artış ve 97,6 milyon dolar ihracat değeri ile 54 07 GTİP başlığında yer alan sentetik iplikten dokuma kumaşların ikinci en fazla ihraç edilen ürün grubudur. Bu ürün grubunun toplam ihracatta payı % 17,3 düzeyindedir. % 29,3 düşüş ve 50,8 milyon dolarlık ihracat değeri ile 60 04 GTİP başlıklı eni 30 cm'yi geçen ağırlık itibariyle % 5 veya daha fazla elastomerik iplik veya kauçuk iplik içeren örme mensucatlara en çok ihracı yapılan üçüncü ürün grubudur.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL* İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$		2012	2013	2012 / 2013	TOPLAMDA
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	150.745.936	131.158.819	-13,0	23,2
5407	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	94.255.088	97.640.331	3,6	17,3
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	71.800.719	50.750.306	-29,3	9,0
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	21.840.084	27.143.456	24,3	4,8
5810	PARÇA, ŞERİT VEYA MOTİF HALİNDE İŞLEMELER	19.660.250	25.278.298	28,6	4,5
5515	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DİĞER DOKUNMUŞ MENSUCAT	23.447.147	22.529.281	-3,9	4,0
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	19.409.275	22.230.133	14,5	3,9
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	20.989.616	19.636.715	-6,4	3,5
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TİRTİL MENSUCAT	18.979.956	18.521.732	-2,4	3,3
5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ VE DİŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	8.913.106	18.469.900	107,2	3,3
5804	TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT, PARÇA, ŞERİT VEYA MOTİF HALİNDE DANTEL	13.385.919	18.142.828	35,5	3,2
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA PLASTİKLE LAMİNE EDİLMİŞ MENSUCAT	6.875.926	12.029.761	75,0	2,1
5210	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI <= % 85 SENTETİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞI <=20)	14.926.460	11.584.150	-22,4	2,0
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDIRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	11.276.312	9.273.430	-17,8	1,6
5206	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 DEN AZ PAMUK İÇERENLER) (PERAKENDE SATIŞ)	8.484.701	6.951.356	-18,1	1,2
5408	SUNİ FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	7.682.921	6.778.447	-11,8	1,2
6001	ÖRME TÜYLÜ MENSUCAT	8.885.343	5.693.052	-35,9	1,0
5511	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLERDEN İPLİKLER (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE G)	4.836.954	4.291.922	-11,3	0,8
5802	HAVLU NEVİ BUKLELİ MENSUCAT VE TUFTEDİLMİŞ MENSUCAT	1.863.880	4.180.318	124,3	0,7
5112	TARANMIŞ YÜNDEN VEYA İNCE HAYVAN KILINDAN DOKUMALAR	2.962.855	4.064.934	37,2	0,7
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		531.222.448	516.349.169	-2,8	91,2
RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI		586.287.688	565.982.412	-3,5	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		91	91		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

*Tekstil ürün grubuna halılar da dahil edilmiştir.

2013 Ocak-Haziran döneminde Rusya Federasyonu'na ihraç edilen ilk 20 ürün grubunun dokuzunun ihracatı %3,6 ile %124,3 arasında değişen oranlarda artarken, onbir ürün grubunda ise %2,4 ile %35,9 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

2013 yılı Ocak – Haziran döneminde oransal olarak ihracatı en fazla artan ürün, ihracatı %124,3 oranında artarak 4,2 milyon olarak kaydedilen 58 02 GTİP başlıklı havlu nevi bukleli mensucat ve tuftedilmiş mensucatlardır. Aynı dönemde ihracatı en çok düşüş gösteren ürün grubu ise %35,9 oranında düşüşle 5,7 milyon dolarlık ihracat yapılan 60 01 GTİP başlıklı örme tüylü mensucattır.

Türkiye'ye Rusya Federasyonu'ndan tekstil ürünleri ithalatı 2012 yılının Ocak-Haziran döneminde 5,1 milyon dolar, 2013 yılının aynı döneminde ise 7 milyon dolar kayıtlara geçmiştir. Bu dönemde Rusya Federasyonu'ndan sadece 11 kalem tekstil ürünü ithal edilmiştir. Rusya'dan en fazla ithal edilen tekstil ürünlerinin başında 54 02 GTİP başlığında yer alan dikiş ipliği olmayan sentetik liften iplikler gelmektedir. Bu ürünlerin ithalatı 2013 yılı Ocak – Haziran döneminde 2012 yılının aynı dönemine kıyasla % 77,4 artış oranıyla 4,5 milyon dolar olmuştur. Rusya Federasyonu'ndan yapılan toplam tekstil ithalatı içinde bu ürün grubunun payı %64,4 olup, toplam tekstil ithalatının yarısından fazlasını bu ürün grubu oluşturmaktadır.

56 01 GTİP başlıklı dokumaya elverişli maddelerden vatka ve vatkadan mamul eşyalar 2013 Ocak – Haziran periyodunda Rusya Federasyonu'ndan en çok ithal edilen tekstil ürünleri içerisinde ikinci sırada yer almaktadır. Anılan dönemde 1,4 milyon dolar değerinde ithalat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla ithalat %318,3 oranında artmıştır.

2013 yılının ilk altı ayında dokuz ürün grubunda ithalat tamamen durmuş olup, ithalatı en çok düşüş gösteren ürün grubu ise %97,6 düşüşle 4,3 bin dolarlık ithalat yapılmış olan 56 03 GTİP başlıklı dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)lardır.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL* İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2012	2013	2012 / 2013	TOPLAMDA
		OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	2.540.122	4.507.013	77,4	64,4
5601	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN VATKA VE VATKADAN MAMUL EŞYA	333.025	1.393.114	318,3	19,9
5309	KETEN DOKUMALAR	431.417	486.762	12,8	7,0
5505	SENTETİK VE SUNİ LİF DÖKÜNTÜLERİ	1.035.880	308.257	-70,2	4,4
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT		277.308		4,0
5105	YÜN, İNCE VEYA KABA HAYVAN KILLARI (KARDELI/TARANMIŞ)		15.075		0,2
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	182.937	4.334	-97,6	0,1
5407	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	46.463	3.993	-91,4	0,1
5701	DÜĞÜMLÜ VEYA SARMALI HALILAR VE DİĞER DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DÜĞÜMLÜ VEYA SARMALI YER KAPLAM		1.651		0,0
5516	SUNİ DEVAMSIZ LİFLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT		649		0,0
5208	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇERENLER)(M2. AĞIRLIĞI 200 GR. 1 GE		474		0,0
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	135.118		-100,0	-
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TIRTIL MENSUCAT	112.835		-100,0	-
5212	DİĞER PAMUKLU MENSUCAT:	100.278		-100,0	-
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA PLASTİKLE LAMİNE EDİLMİŞ MENSUCAT	62.120		-100,0	-
5907	EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ VEYA KAPLANMIŞ DİĞER MENSUCAT; DEKORLAR, FONLAR VB.	45.949		-100,0	-
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İŞLEM GÖRMEMİŞ)	42.523		-100,0	-
5408	SUNİ FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	38.426		-100,0	-
5901	CİLT KAPAĞI İÇİN SIVANMIŞ MENSUCAT, MÜHENDİS MUŞAMBASI, ŞEFFAF BEZLER, HAZIR TUALLER VB.	9.828		-100,0	-
5911	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN TEKNİK İŞLERDE KULLANILMAYA MAHSUS ÜRÜNLER VE EŞYA	6.421		-100,0	-
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		5.123.342	6.998.630	36,6	100,0
RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI		5.123.804	6.998.630	36,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		100	100		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

*Tekstil ürün grubuna halılar da dahil edilmiştir.

Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Ticaretinde Rusya Federasyonu'nun Yeri

Türkiye, 2011 yılı itibariyle açıklanan Dünya Ticaret Örgütü istatistiklerine göre, 293 milyar dolar tutarındaki dünya tekstil (tekstil ve hazır eşyalar beraber) ticaretinde 10,8 milyar dolar ihracat değeri ve % 3,7 pay ile 8. en büyük tedarikçidir. Benzer şekilde, 412 milyar dolar değerinde dünya hazır giyim ve konfeksiyon ticaretinde ise 13,9 milyar dolar ihracat değeri ve % 3,4 pay ile 6. büyük tedarikçi durumundadır. Uluslararası tekstil ve konfeksiyon

ticaretinde önemli bir konumu bulunan Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon ihracatında, Rusya Federasyonu önde gelen ülkelerdendir.

2013 yılı Ocak – Haziran dönemine ilişkin dış ticaret verileri çerçevesinde Rusya Federasyonu Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında 179 ülke ve serbest bölge içerisinde 9., tekstil ihracatında ise 173 ülke ve serbest bölge içerisinde 1. büyük pazardır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
Birim: ABD \$				
ÜLKELER	2012 OCAK - HAZİRAN	2013 OCAK - HAZİRAN	2012 / 2013 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
ALMANYA	1.730.374.515	1.834.149.573	6,0	22,0
İNGİLTERE	1.034.290.579	1.009.753.533	-2,4	12,1
İSPANYA	670.787.246	686.850.050	2,4	8,2
FRANSA	519.845.192	562.515.311	8,2	6,7
HOLLANDA	402.779.571	464.729.106	15,4	5,6
İTALYA	368.622.229	378.194.423	2,6	4,5
IRAK	170.132.158	252.344.675	48,3	3,0
DANİMARKA	240.207.663	238.357.905	-0,8	2,9
RUSYA FEDERASYONU	172.286.851	201.994.244	17,2	2,4
BELÇİKA	186.393.673	200.277.973	7,4	2,4
A.B.D.	209.149.706	193.137.190	-7,7	2,3
SUUDİ ARABİSTAN	117.487.751	144.693.216	23,2	1,7
POLONYA	126.496.399	141.092.761	11,5	1,7
İSVEÇ	141.296.594	138.647.662	-1,9	1,7
UKRAYNA	80.371.717	135.533.637	68,6	1,6
ROMANYA	69.960.741	98.251.859	40,4	1,2
İSRİL	86.420.914	92.516.099	7,1	1,1
CEZAYİR	75.495.737	79.099.986	4,8	0,9
İSVİÇRE	77.098.256	75.062.290	-2,6	0,9
B.A.E.	63.593.413	73.477.908	15,5	0,9
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	6.543.090.905	7.000.679.401	7,0	83,9
TÜRKİYE'NİN TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI	7.695.479.180	8.339.141.764	8,4	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	85	84		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında Rusya Federasyonu'nun konumunu gösteren tablo yukarıda verilmektedir.

Türkiye'nin bu dönemde yaptığı 8,3 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içerisinde Rusya Federasyonu'nun payı 202 milyon dolar

ile % 2,4 olarak hesaplanmaktadır. Aynı dönemde 4,2 milyar dolarlık toplam tekstil ihracatında ise Rusya Federasyonu'nun payı 539,4 milyon dolar ile %13 olarak hesaplanmıştır. 2013 yılı Ocak – Haziran döneminde bu ülkeye yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı %17,2 oranında artarken, tekstil ihracatı da %4,5 oranında azalmıştır.

Türkiye'nin tekstil ihracatında Rusya Federasyonu'nun konumunu gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA TEKSTİL				
İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
<i>Birim: ABD \$</i>				
	2012	2013	2012 / 2013	TOPLAMDA
ÜLKELER	OCAK - HAZİRAN	OCAK - HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	564.637.690	539.417.355	-4,5	13,0
İTALYA	346.900.729	418.585.787	20,7	10,1
ALMANYA	196.225.061	213.632.842	8,9	5,1
ROMANYA	134.409.462	158.598.086	18,0	3,8
A.B.D.	150.064.337	157.075.244	4,7	3,8
İNGİLTERE	145.860.006	154.063.660	5,6	3,7
BULGARİSTAN	134.633.495	142.939.630	6,2	3,4
POLONYA	124.865.479	127.695.364	2,3	3,1
UKRAYNA	78.401.879	127.281.123	62,3	3,1
MISIR	105.624.927	126.520.456	19,8	3,0
FAS	114.390.090	117.838.323	3,0	2,8
İSPANYA	101.211.563	116.488.424	15,1	2,8
İRAN	141.351.193	101.831.271	-28,0	2,5
ÇİN	51.022.627	99.626.314	95,3	2,4
TUNUS	74.248.991	92.768.250	24,9	2,2
BELÇİKA	64.459.129	80.152.232	24,3	1,9
FRANSA	75.722.935	79.085.791	4,4	1,9
HOLLANDA	66.663.586	79.051.846	18,6	1,9
YUNANİSTAN	65.349.669	66.878.080	2,3	1,6
PORTEKİZ	57.504.450	58.141.857	1,1	1,4
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	2.793.547.298	3.057.671.935	9,5	73,7
TÜRKİYE'NİN TOPLAM TEKSTİL İHRACATI	3.813.633.150	4.151.220.073	8,9	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	73	74		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ağustos 2013

Öte yandan, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı 2013 Ocak-Haziran döneminde 7 milyon dolar, hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı ise 110,2 bin dolar değerinde olmuştur. Rusya Federasyonu Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği 123 ülke arasında 81. sırada ve tekstil ürünleri ithal ettiği 126 ülke arasında 47. sırada yer almaktadır. Dolayısıyla, Rusya Federasyonu'nun Türkiye'nin en fazla tekstil ve konfeksiyon ithalatı yaptığı ülkeler arasında dikkate değer bir yeri bulunmadığı söylenebilir.

V. FAYDALI İRTİBAT BİLGİLERİ

T.C. Moskova Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Tel. : 495-246 29 89

Faks: 495-246 49 89

E-posta: moskova@ekonomi.gov.tr

Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçiliği Ticaret Temsilciliği

Tel.: 312- 425 49 90

Faks: 312- 418 39 91

E-posta: rustrade@netone.com.tr

Rusya Federasyonu Türkiye Ticaret Temsilciliği İstanbul Şubesi

Tel.: 212- 244 35 87

Faks: 212- 249 35 53

E-posta: rus-ticaret@yandex.ru

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- International Trade Center, İstatistik Veri Sayfası.
<http://www.intracen.org/>
- Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- Rusya Giyim Pazarının Analizi, Step by Step Danışmanlık Kuruluşu, Rusya.
- Rusya Hazır Giyim Sektörü Pazar Araştırması, AC Nielsen.
- "Russian Clothing Markets Continue to Lure Consumers", *Textiles Eastern Europe*, February 2011.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Ağustos 2013*

* İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.